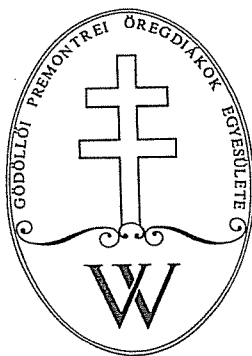

A GÖDÖLLŐI PREMONTREI ÖREGDIÁKOK EGYESÜLETÉNEK
KÖRLEVELE

2009.

I. félév

Interjú László atyával

Előző körlevelünkben ígértük a teljes interjút, amelyet Szakmány Csaba készített Eördög László atyával. Most ezt közöljük, néhány, az előző számban megjelent részlet elhagyásával.

Honnan és hogyan indult László atya élete? Hogyan jött a papi, szerzetesi hivatás?

Ősiben születtem, mely Székesfehérvártól és Veszprémtől egyenlő távolságra van. Otthon már kisgyerekként „oltárt készítettem” és előtte „miséztem”. Valahogy már ekkor munkált bennem titkon az a vágy, hogy szeretnék pap lenni.

1947 őszén Veszprémbe mentem a piaristák iskolájába, ahol hetedikes lettem. Közben a „Davidikumban”, az egyházi fenntartási kollégiumban, internátusban laktam. A következő esztendőben, 1948-ban az egyházi iskolákat államosították, így piarista tanáraink közül csak a hittanár maradhatott meg, a többieknek el kellett menniük az iskolából.

1949 őszén jelentkeztem a „kisszemináriumba”. Ez egy különleges intézmény volt, mert megfelelt a régi ötödik gimnáziumnak (a mai kilencedik osztálynak), de az állam nem adott a működésére engedélyt, tehát nem fogadta el az itteni tanulmányokat. Itt tanítottak viszont a korábbi piarista tanárok, hiszen ők középiskolai tanári oklevéllel rendelkeztek. Ez az iskolatípus csak a teológiára való belépésre képesített, más felsőoktatási intézménybe nem. Itt csak két évet tudtam elvégezni, ugyanis jött a következő államosítás, amikor ezeket az ún. kisszemináriumokat is államosították. Egyházi előjáróink akkor Esztergomba irányítottak bennünket. Itt az állami gimnáziumba kerültem, mivel akkor már csak az volt, de a kilencedik évfolyam anyagából „ugróvizsgát” tettem, így a mostani rendszer szerinti tizedik osztályba kerültem a ferenceseknél, és az ő internátusukban laktam. Tehát a 10. osztályt kétszer jártam. Év végén az egyházi előjárókkal beszéltem, hogy én így elvesztettem egy évet. Ezért abban maradtunk, hogy jöjjenek Budapestre és itt az Eötvös gimnáziumban, amely a Belvárosban, a Reáltanoda utcában van, tegyen ugróvizsgát a 11. osztály anyagából. Tehát én soha nem voltam 11. osztályos, csak a 12. osztályt végeztem itt. Itt is érettségiztem 1953-ban. Utána egyházi előjáróimmal egyeztetve kémia-fizika szakra jelentkeztem. Ebből teljesen elvégeztem 4 szemesztert, tehát 2 teljes évet és jött a következő félév. Ebből is megvolt minden vizsgám, egy hiányzott még. Ekkor az ÁVO elhurcolt a Fő utcába.

Milyen indokkal?

Több is volt. Amikor az egyházi iskolákat államosították, akkor lehetetlenné tették a hitoktatást. A Katolikus Egyház vezetőinek egy része úgy gondolta, hogy ezt valahogy meg kéne oldani. Ezért mi, kis csoportokban, hittanórákat szerveztünk: néhány 6-8 éves gyereket egy idősebb, mondjuk egy egyetemi hallgató tanított. Ezenkívül azért, hogy egy kicsit együvé kapcsoljuk ezeket a gyerekeket, kirándulni mentünk velük. A letartóztatás másik oka az volt, hogy éppen, amikor elsőéves egyetemista lettem, az egyetemi hallgatótársak számára lelkigyakorlatokat szerveztünk, valamint mi magunk egymás között amolyan világnézeti megbeszéléseket tartottunk. Ezek voltak azok a dolgok, amik a rendőrségnek nem tetszettek és üldözendőnek tartották.

Hogy néztek ki ezek a lelkigyakorlatok?

Egy magánlakásban, ahol a tulajdonos elutazott aznapra és rendelkezésünkre bocsátotta a házat, 6-8 egyetemi hallgató összegyűlt, és pl. Ottó atya volt a lelkigyakorlat vezetője. Hoztunk magunkkal kis ennivalót, délelőtt volt két egyórás beszéd, elmélkedés, utána teát főztünk és ebédre elfogyasztottuk közösen a hozott uzsonnát. Délután következett újra két lelkigyakorlatos elmélkedő beszéd, utána Ottó atya gyóntatott. Majd gyóntatás után a ház asztalát berendeztük oltárnak, és ott misézett, hozott magával kelyhet, ostyát, bort. Ezután mentünk haza 4-5 óra körül.

Itt ismerkedett meg Ottó atyával?

Igen, ez ennek a lelkigyakorlatnak a következménye. Ugyanis egyszer már meg volt beszélve a következő lelkigyakorlat, hogy kik jönnek, hol tartjuk, ki vezeti. A veszprémi szeminárium egykori

rektora lett volna, de nem tudott jönni, másmilyen lelkipásztori elfoglaltsága volt. De maga helyett megkérte Ottó atyát, hogy jöjjön. Ismerték egymást, ugyanis mindketten Innsbruckba jártak teológiára, igaz, nem egy évfolyamra. Korábban ez a rektor atya küldte hozzám Mádl Ferencet, a későbbi köztársasági elnököt. Ő akkor eljött hozzám a Keleti Károly utcai lakásomra, és elmondta, hogy menjek el Ottó atyához, és következő vasárnap vezessem el arra a címre, ahol a következő lelkigyakorlatot tartottuk. Mádl Ferencet egyébként már korábbról ismertem, ugyanis ő eggyel fiatalabb osztályba járt a piaristáknál, mint én, és a veszprémi rektor volt az ő lelki atyja.

Hogyan történt a letartóztatás?

1956. január 16-a, este 10 óra volt. Épp elméleti fizikát tanultam. Hallom, hogy csörtetnek a folyosón, csizmás léptek, jönnek az én albérleti szobám felé és csejtenek. Megjelennek, hogy „Államvédelmi Hatóság, letartóztatási parancs, házkutatási parancs, hova rejtettem el az illegális iratokat?”. Egy autóhoz kísérték a szomszéd utcában, és vittek a Fő utcába. Nem engedtek be rögtön a kapun, mert úgy látszik, másokat előttem behoztak és azokkal még nem végeztek. Akik kísérték, a két mellettem ülő, ezalatt nem tudott nyugton maradni, kiszálltak a kocsiból, és elkezdtek ott cigarettázni. Ahogy ott sétáltak fel-le, óhatatlanul a második világháborús filmek jutottak eszembe, ahogy a Gestapo emberei járkáltak és idegesen dobták el a cigarettájukat.

Megkezdődött a kihallgatás. Úgy, hogy elsőre valami fenyegetés, aztán később valamikor mézes madzag. A fenyegetés ilyen stílusban ment: „Ugye, Krisztus katonája maga! De szervezkedtek és majd adunk mi maguknak! Az ifjúság nekünk is szent!” Az első kérdés az volt, hogy „Kiket ismer?”. Én tudtam, kiket vittek be már előttem, és azoknak a nevét mondtam. Igyekeztem ezeknél megmaradni és nem a kezükbe adni új neveket. A kihallgatókkal szemben nagyon udvarias, szolid voltam. Az egyik, néhány nap múlva, mikor így félmagasból néztem rá lefelé az asztalára, rám is rivallt, hogy „Ne nézzén rám maga olyan ártatlanul!”. Ez a kihallgatóm műveletlen volt, rossz helyesírású, kiíratlan volt az írása. Ezután, egy hónap múlva, vagy kicsit később, átraktak egy másikhoz. Ez egy érettségizett ember volt és kiírt írása volt. Udvarias volt hozzám. Tulajdonképpen neki az volt a szerepe, hogy ezzel a stílussal elérje azt, amit a másik nem ért el. Elkezdte, hogy „Na, nézzük a vallomását!”. Ő olvasta, és én is mondtam. Azt mondta: „Jaj, látom, hogy jó memóriája van, és mindent visszamond, amit itt egyszer leírtak. Mondjon most már mást!” Mire én: „Ó, én elmondtam mindent.”

Ezután következett egy érdekes dolog, amit ide kell tennem. Ez önmagában bizonyos, hogy nem eget rengető, de akkor, ott sokat jelentett, és pszichológiailag nekik megdöböntő volt. A következő történt: ennek a másodiknak valami dolga volt, és átvitt a szomszéd szobába az ottani kihallgatóhoz. Ahogy mentem be, láttam, hogy középiskolás fizikakönyv volt az asztalán. Leültetett. Kérdezte tőlem: „Mit csináltak?” Mondtam, hogy „Hát hittant tanítottunk, kirándultunk.” „Ó, szervezkedtek!” Aztán csak hallgattam. Ő megkérdezte: „Tudja maga, mi az a harmonikus rezgőmozgás?” „Ó, hát tudom...” „És mi köze annak a harmonikához?” „Hát mondom, körülbelül olyasmi, hogy a harmonika egy zeneszerszám, és a zenében a harmónia fontos, tehát kapcsolatba hozható azzal, ami ott van a könyvből a harmonikus rezgőmozgásról.” „És mi ez a »sin« meg ez a »cos«?” Mondtam, hogy azok matematikai függvények, amik arra is jók, hogy le lehet írni velük a harmonikus rezgőmozgást. És ezek a hullámvonalak mutatják a harmonikus rezgőmozgást, ami az alapja a zenei hangoknak. Aztán eljutottunk oda, hogy egy körmozgást végző labda kivetített képe hogyan hozható fedésbe egy rezgőmozgást végző testtel. Eltelt a „fizikaóra”. Azt mondta nekem a végén: „Miért nem fizikát tanít maga, minek hittant?” Mondtam, hogy én mind a kettőt szívesen tanítom, mert ha valaki nem tudja az egyiket, akkor azt kell elmagyarázni neki, ha nem tudja a másikat, akkor azt kell elmondani. Aztán kicsit elhallgattunk és jött értem az eredeti kihallgató. Következő nap azzal fogadott engem: „Hát csodálom magát. Mert nemhogy összeroskadna, hanem az ellenfélnek fizikaórát tart.” Mondom: „Nézze. A fizika óra úgy volt, hogy az a másik híjával volt a tudásnak. Én pedig máskor is szívesen megosztottam másokkal azt, amit én tudtam, ők meg nem, és ezt ő szívesen vette.” Ez a történet elég messzire elhullámozott, majd később visszatérek rá.

Mi történt ezután?

A kihallgatók azt mondogatták nekem hol hangosabban, hol halkabban, hogy egyrészt „ha magától nem mondja el, amit kívánunk magától, majd megtaláljuk a módját, hogy maga elmondja.” Másrészt: „Magát berángatták ide. Mi tudnánk segíteni, csak egy szavunkba kerül, és maga máris visszakerül az egyetemre.” De ez csak nagyszájú kijelentés volt. Májusban ez az okosabb kihallgató magához hívatott, de nem az ablak alatt az íróasztalnál ült, ahol szokott, és engem nem az ajtónál álló székre ültetett, ahova korábban. Hanem most a szobában levő tárgyalóasztalnál ült, és oda hívott, hogy „Tessék, itt foglaljon helyet!”. Azt mondta: „Azért hívattam, hogy megbeszéljük a dolgokat. Mert hallottunk a fizikaóráról, meg tudjuk az egyetemről, hogy ott maga jól tanult, jó véleménnyel vannak magáról, most megbeszelnénk, hogy kerüljön vissza az egyetemre.” Ekkor eszembe jutott, hogy ha én most igent mondok, akkor irkálnak mindenféle dokumentumot, kiengednek, az egyetemen pedig esetleg még utat is csinálnak. No, mondtam, ezt nem. Úgyhogy azt mondtam neki: „Nagyon szívesen, de nem mondok le arról, hogy pap legyek.” Ezt ugyanis tudták rólam. Gondoltam, hogy ha azt a békát lenyeli, hogy én pap akarok lenni, akkor nem állhat elő azzal, hogy írjak jelentéseket, legyek megfigyelő. Nem fog bemenni az egyetemre, hogy engem így meg úgy előre kell helyezni, mert ezt nem akartam. Erre mintha citromba harapott volna, és ezek után megbénult. Ezt nem bírta elfogadni, hogy engem úgy bocsát el innen, hogy egyetemre akarok járni, aztán pap akarok lenni. Így aztán maradt minden változatlan.

Meddig? Mikor került sor a tárgyalásra?

Jött szeptember 10. környéke, amikor kezdődött a tárgyalás. A Fő utcából átvittek a Markó utcába és ott tárgyalták az ügyet. Úgy vittek be minket, hogy amivel vádoltak, annak a maximális büntetési tétele halálbüntetés volt. Így hangzott a vád: „A népköztársaság megdöntésére irányuló szervezkedés vezetése és kezdeményezése.” Később odabent már átminősítették a vádat a szervezkedésben való „tevékeny részvételre”, aminek csak 15 év volt a maximális büntetése. Viszont ekkor már Rajk újratemetése előtt voltunk nem sokkal. Akkorra már nagy változások történtek. A legfőbb ügyész első helyettesét küldték ki a tárgyalásra, hogy bejelentse, a vádat átminősítik, mert „nem akarták megdönteni a népköztársaságot, de igenis szervezkedtek és mérgezték az ifjúságot...” Így végül a vád „izgatás” lett a Magyar Népköztársaság ellen.

A tárgyalási szünetben az ügyész odajött az egyik atyához, aki nekem lelkiatyám volt, és aki tanított teológiára, és most vádlott társam volt. Azt mondta neki: „Nincs magának lelkiismeret-furdalása emiatt a fiatalember miatt? Mert a karrierjét derékba töri.” Azt mondta neki: „Ügyész Úr! Magának van lelkiismeret-furdalása! Azért jött ide!” Erre az mormogott még valamit és elsomfordált. Ez is a fizikaóra hatása, ami bekerült hátsó jelentésekbe, és messzire eljutott.

Végül szeptember 19-én szabadlábra helyeztek úgy, hogy a bíróság nyolc hónapi szabadságvesztésre ítelt, én pedig éppen nyolc hónapot voltam vizsgálati fogságban. De az ítélet nem volt jogerős, az ügyész súlyosbításért, a védők enyhítésért fellebbeztek.

Hová ment ezután László atya?

Szeptember 19-én kiengedtek, elmentem a Keleti Károly utcába, a lakásomba. 1-2 napot itt voltam, bementem az egyetemre. A tanulmányi osztályon ismertek engem, mert én ún. állami felelős lettem. Erre a feladatra két jobbra való egyetemi oktató nézett ki engem a felvételikor. Az állami felelős döntötte el, ki milyen szeminárium csoportba kerül. Ezért én többször megfordultam a tanulmányi osztályon. Mondta is az ÁVO: „Voltunk ott! Mondtuk, hogy milyen veszedelmes dolgokat művelt maga meg a többiek, de ott azt mondták, hogy magát mindig kiválónak tartottak, meg jónak, nem olyanak, aki valami rosszat tesz.” Mikor bementem, felugráltak, becsukták az ajtót, kérdezték, hogy „Mi lett magával? Megverték bent? Mi történt?”. Ezek között volt egy, akinek aranyból készült ötágú csillag volt a nyakában, mégis ő is az én pártomon volt.

Ezután hazamentem Ósibe, mert már október volt, a félév elkezdődött, már nem lehetett mit csinálni. Így otthon ért a forradalom, október 23-a. Aztán később feljöttem, akkor már elhurcoltak sokakat, akik részt vettek a forradalomban.

Hogy került vissza az egyetemre? Hol dolgozott utána?

Januárban Pestre jöttem, találkoztam a tanszemélyizzettel is. Mondták, hogy „Gyere vissza, mert mi vagyunk még az urak itt, nincs itt a helytartó”, aki D-valahányas volt, a tanulmányi osztály vezetője. „Még a forradalmi bizottság rendelkezik, vezeti az egyetemet.” „Jó, na akkor hogy legyen?” Úgy lett, hogy nem indult énutánam kémia-fizika szak, így azt mondták, „legyél vegyész szakos, és akkor kitaláljuk, hogy mit kell még elvégezned, hogy beiratkozzál a következő félévre”, de így eggyel alacsonyabb évfolyamra kerültem a vegyész szakosok között, mert egy esztendő elment ezzel az egész dologgal. Február 1-jén újra egyetemi hallgató lettem.

Jött az évvége, akkor tartották a másodfokú tárgyalást a bíróságon. Azt mondták, ne menjek oda, mert felesleges, hogy ott kérdezzenek, mi van velem, most hol vagyok, ott majd olvasnak így meg úgy, meg határozatot hoznak, nem törődnek semmivel se. Így is lett. Nem mentem oda. Ott azt határozták, hogy megerősítik a nyolc hónapi szabadságvesztést és pontum.

Következő évben folytattam a vegyész szakot. 1959-ben volt az államvizsgám és befejeztem egyetemi tanulmányaimat, majd jelentkeztem a Keleti Károly utcában, az albérletemmel majdnem szemben levő Mezőgazdasági Minőségvizsgáló Intézetbe. Ott volt laboratórium. A párttitkár, aki ott volt, fel volt háborodva, hogy „hogyan engedhették meg, hogy ez diplomát szerezzen?”. De ezzel a felháborodása véget is ért. Tehát ott dolgoztam, egyszer csak 2-3 év múlva azt mondták, hogy éppen én kellenék a borminősítő intézetbe, mert ott félnek az elektromos készülékektől (például fotométer), és szívesen vennék, ha én odamennék. Így lett, hogy én 1963-tól 1991-ig ott dolgoztam folyamatosan.

Hogyan tartotta ezalatt a kapcsolatot Ottó atyával és hogy lett premontrei szerzetes?

Ottó atyával folyamatosan tartottam a kapcsolatot, sőt, amikor kitört a forradalom, beszéltem vele, hogy „Nem kéne nekem elmennem nyugatra?”. Azt mondta, hogy inkább ne menjek, de ha mégis úgy határoznék, akkor a Schlägel-i apátnak itt a címe. Biztosítéknak, hogy az ő ismerőse vagyok, leírta azt a számot, hogy hányadik intenciónál tart, amit csak az apát és Ottó atya tudhatott. Ez lett volna az igazolásom, de végül maradtam.

Amikor már a borminősítő intézetben dolgoztam, Ottó atya felajánlotta, hogy ha nem ódzkodom tőle, akkor lépjek be a rendbe. Hozott egy premontrei habitust, misézett, közben megtörtént a beöltözés, tehát ezzel novícius lettem. Utána persze levettem a habitust és ő elvitte, én pedig maradtam a Bimbó úton, mert addigra már ott laktam. Aztán eltelt egy esztendő, és mondta, hogy ha akarnék, tegyek egyszerű fogadalmat. Tettem. Ekkorra már közöttünk volt Ullmann Péter és Rubint Ferenc, mint premontrei fogadalmas. Így négyen találkoztunk, lehetőleg hetenként úgy, hogy mindnyájan odajöttek, hoztunk valami kis ennivalót, zsolozsmát mondtunk, utána Ottó atya misézett.

Hogy szentelték fel László atyát pappá?

Ferencet már korábban felszentelték, félig titokban, de mi ketten még szentelés előtt voltunk. Ottó atya Székesfehérvárott dolgozott a püspöki levéltárban. Itt megbeszélték, hogy hova kéne nekem menni. Először gondolkodtak, hogy valahogy kimennék Bécsbe. De hát az nem ment. Aztán egy ismerősünk ajánlotta, hogy menjek az NDK-ba. De ez se ment. Végül Ottó atyával ketten 1965-ben elindultunk Krakóba. Itt először a ciszterciekkel beszéltünk, de később kiderült, pont a ciszterci apát az állam egyik leglojálisabb embere. Így a következő évben Péterrel már egyből a környékbeli (Tyniec) bencésekkel beszéltünk, akik szívesen fogadtak. Elmondták, hogy annak utána kell járni Rómában, hogy mi jogosan kérjük a szentelést. Meg kell keresni Márton Hugó atyát, ő elmegy a generaliciára vagy a kongregációhoz. Ott igent mondhatnak erre, ő ezzel a hírral hazajön és lehet minket szentelni. Ez megtörtént, így kiutaztam 1967. április második felében. Ott a püspök mondta, hogy megbízza a bencéseket, hogy vizsgáztassanak engem, hogy tudok-e valamit például latinból, hogy eleget tudok-e teológiából. Először is elmondatták velem az akkori feloldozási szöveget, ami latin volt, és bonyolultabb, mint a mostani. El kellett mondani, hogy szükség esetén hogy adom fel a betegek kenetét, szükséghelyzetben mi az a minimális, amit mondani vagy tenni kell, hogy érvényes legyen. A püspök akkor győződhetett meg róla, hogy a latin nem teljesen idegen nekem,

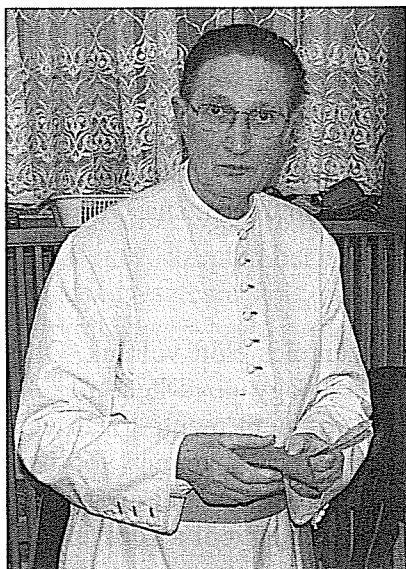
amikor ő kérdezett, nekem pedig a választ olvasnom kellett latinul, és azt nem akadozva olvastam. Ezután engem diakónussá szenteltek, úgy jöttem haza. Előtte láttam Karol Wojtylát prédikálni a Mária-templomban, Krakóban. Még ma is itt cseng néhány lengyel szó a fülemben, ahogy ő mondta. Az ő segédpüspöke, Julianus Grobliczky szentelt engem. Hazajöttem, de a diakonátus nem jelentett változást az életemben, ugyanúgy jártam naponta a ferencesekhez a misére, mint korábban, én magam még nem misézhettem. Mikor felszenteltek, csak ott és akkor volt lehetőségem rá, hogy az egyik bencés miséjén diakónus legyek.

Következő évben újra mentem, ekkor csak egyedül, Pétert nem engedték. Jött megint a vizsgáztatás. Ez érdekes volt, mert a bencések közül egy olyan atya vizsgáztatott, aki tanított morális teológiát. Ő azt a kérdést adta fel, hogy fejtsem ki az élet védelmét, az ötödik parancsolatot, hogy mi a helyzet háborúban, mi a helyzet a jogos önvédelemmel stb. Mindig kedveltem a rövid latin összefoglalókat. Most is eszembe jutott egy, ami így szól: az erőszakot lehet erővel visszautasítani. Ez tulajdonképp az arányos védekezés. Latinul: Potest Vim Vi repellere. Ott volt az egyik fiatal bencés, kérdezte, hogy „Mi ez? Mi ez?” A másik felelte, hogy „Jó, jól választott, hagyjuk.” Még ezt egy kicsit vitattuk, aztán végeztünk. Utána egy-két nappal mondták, hogy amennyire kell, tanítanak misézni. Aztán a Wawel székesegyházzal szemben, ahol most múzeum van, akkor plébánia volt és a püspöknek magánkápolnája, ott szentelt pappá. Összesen négyen voltunk ott: a püspök, egy segédje, egy bencés és én. Ez a bencés képviselte a premontrei rendet. Első misémet ebben a kápolnában mondtam. A hazafelé úton elmentem Prágába, meglátogattam Szent Norbert sírját, de ott sajnos nem tudtam misézni.

Itthoni első misém a Bimbó úton volt az én szobámban, az íróasztalon. Később is ezen az íróasztalon miséztem. A misén csak mi négyen voltunk jelen: Ottó atya, Péter atya, Ferenc atya és én. Sokáig, 5-6 évig még édesanyám se tudta, hogy pappá szenteltek.

1968-tól Ottó atya úgy határozott, hogy Ferenc is költözzön oda a Bimbó útra. Továbbra is találkoztunk hetente. Péter atyát is kiengedték '72-ben Lengyelországba, őt is felszentelte ugyanez a püspök Krakóban.

Hogyan jutottak el Ottó atyával a rend újjászervezéséig és az iskola újraalapításáig?

Az interjúnak ezt a befejező részét teljes terjedelmében tartalmazta az előző számban megjelent kivonat utolsó fejezete. Ehelyett most idézzük az első Emlékkönyv 130. oldalán olvasható részletet, amely a premontrei rend gödöllői működéséhez szükséges lépésekről tájékoztatott.

„1985. június 30-án a Fácán-sor 3. sz. alatti telket Eördög László nevére vásárolták meg, akit Lengyelországban, mint premontrei szerzetest, inkognitóban áldozópappá szenteltek. Névre szólóan kellett a telekkönyvezést elvégezni, mert a Rend akkor még hivatalosan nem működhetett. Erre a telekre épült a későbbi „rendház”. A Fácán sor 3. sz. alatti építkezéshez az engedély 1987. február 11-én kelt, és ugyanakkor elkezdődött az építkezés is.”

Szakmány Csaba

Megemlékezés Koller Miklósról

Az 1939-es évfolyam felelőse volt hosszú időn keresztül, amíg egészsége megengedte ezt. A három Koller testvér közül ő volt a legidősebb. A 2. Emlékkönyvben „Hárman voltunk” címmel írt róluk is Dragsits Imre. Középső öccse, Tibor Amerikában él, a legfiatalabb, Sándor már sok évvel ezelőtt meghalt. Mindhárman csendes, szerény ifjak voltak, Miklóst Piusznak, kegyesnek becézték.

Szeretettel gondolunk Miklósról, aki idén hunyt el. Kérjük az Urat, hogy adjon neki örök nyugalmat és az örök világosság fényeskedjék neki.

Az Egyesület nevében Mayer László

Egyesületi életünk.

2008. november 16.-i Választmányi ülésünkön Perjel Úr a Rend életéről és Bárdy igazgató úr a gimnáziumi eseményekről adott tájékoztatást.

Novemberben gimnáziumunk végzős osztályai megtartották hagyományosan színes, hangulatos szalagavatójukat, az eseményen az öregdiákok is nagy számban voltak jelen.

December folyamán az Egyesület a Gimnáziummal közösen megrendezte a Mikulás Kupát.

Ugyancsak decemberben került sor az érettségizők továbbtanulási lehetőségeiről és az egyesületi életéről szervezett megbeszélésre. A megbeszélésen öregdiákjaink élményeikről, tapasztalataikról részletes tájékoztatóval készültek fel, de szervezési problémák miatt az érettségizők csak csekély számban vettek részt, így az összejövetel nem volt sikeres. A jövőben nagyobb gondot kell fordítanunk az előkészítés fontos feladatára.

Farsang utolsó szombatján harmadik alkalommal került megrendezésre a most már hagyományosnak tekinthető Öregdiák Bál. A jól előkészített és nagyon szépen lebonyolított rendezvényért köszönet az áldozatos rendezőgárdának, akik minden nem várt nehézség és akadály dacára egy hangulatos, kedves eseménnyel örvendeztették meg a vidám bálozókat. Külön köszönet iskolánk tanárainak, akik a szervezési munkákban nagy segítségünkre voltak és a bálon velünk együtt mulattak.

Április végén, május elején tervezzük legközelebbi egyesületi kirándulásunkat, Egerbe szeretnénk menni. Várjuk a jelentkezőket, Flettner Gyula szokásos alaposságával készíti elő az utat.

Szent Norbert napi ünnepségünkre június 6-án, szombaton kerül sor, a részletes program jelen lapszámunkban megtalálható. Ezúton is szeretettel hívjuk-várjuk öregdiák társainkat, kérjük, minél nagyon számban vegyenek részt Egyesületünk ezen ünnepén. Ebben az évben először ez alkalommal kerül sor az Öregdiák Egyesület évi rendes Közgyűlésére, amit a továbbiakban minden évben a Szent Norbert napi ünnepség keretében fogunk lebonyolítani.

Törekszünk a Gimnázium és az Egyesület kapcsolatának elmélyítésére, a végzős diákokkal való kapcsolattartásra. Ennek elősegítésére elkészült az Öregdiák Egyesület faliújság-tartója is, a Fényi Ottó terem előtt elhelyezve.

A módosított Alapszabály-tervezet a múlt év végére elkészült, Körlevelünk mellékleteként közreadjuk, hogy mindenkinek módjában legyen megjegyzéseit, észrevételeit megtenni, amelyek figyelembevételével Közgyűlésünk fogja azt jóváhagyni.

Egyesületünk titkára, Szakmány Csaba ettől az iskolaévtől kezdve Gimnáziumunk tanára, munkájához sok sikert kívánunk.

Január 17-én a Rendi Konvent, a Rend Generális Apátja és a Csornai Apát elnökletével újabb hat esztendőre Kormányzó Perjellé választotta Péter Atyánkat. Áldozatos, felelősségteljes munkájához a Jó Isten áldását kérjük.

Végezetül kegyelettel emlékezzünk elhunyt tanárainkra.

60 éve halt meg:	Bacsó Vilmos dr. Kovács Lajos dr. Majtényi Dezső
50 éve halt meg:	Ernyi Gilbert dr. Szópek Lóránd
40 éve halt meg:	Berkovics Ernő dr. Buczkó Emil
20 éve halt meg:	dr. Lágym Kornél Szentjóni Szaniszló

Váradym-Brenner András főtitkár

Dr. Pintér József iskolatársunk halálára

Az 1948-as évben érettségizett évfolyam tanulója volt. Nemzetközi híri orvosprofesszor és klinikaigazgató lett. Több szakkönyve jelent meg. Szentségekkel megerősítve, lelki békében hunyt el február 9-én. Hamvait – kérésének eleget téve – szűk családi körben helyezték örök nyugalomba.

Nagyváradi József

Fényi Ottó Felsőoktatási Tanulmányi Ösztöndíj

Kedves egyetemista, főiskolás Öregdiákok!

A gimnáziumot segítő Alapítvány, amelynek támogatását Ti is élveztetek az iskolában eltöltött évek alatt (szociális és kirándulási támogatás, szertár- és informatikai fejlesztések, építkezések stb.) ismét a segítségetekre lehet, ösztönözhet Titeket a még jobb teljesítményre, kutatásra, innovációra.

Szülői kezdeményezésre és anyagi felajánlással, az Alapítványon belül létesült egy felsőoktatási tanulmányi ösztöndíjalap 3 millió Ft-tal, amelynek célja: „a gimnáziumban végzett és felsőfokú oktatásban résztvevő hajdani tanulók támogatása tanulmányi ösztöndíjak kiírásával, hogy ezzel is elősegítse volt diákjaink kiemelkedő teljesítményű szakmai előmenetelét, és hozzájáruljon, hogy a felsőoktatásból kikerülve munkájuk során kimagasló színvonalon képviselhessék tovább a gödöllői Premontrei Szent Norbert Gimnázium szellemiségét.” Az ösztöndíj célja olyan munkák támogatása, melyek színvonala meghaladja a felsőoktatás átlagos kereteit. Ezért erre az ösztöndíjra olyan volt premontrei diákok pályázhatnak, akik az Alapítvány segítségével valamilyen tudományos munkához, külföldi tanulmányúthoz vagy valamilyen kutatási eszköz beszerzésére szeretnék fordítani.

Az ösztöndíj-pályázatot első ízben 2009 szeptemberében írja ki az Alapítvány pályázati bírálóbizottsága, és október 10-ig lehet a pályázatokat beadni. Ezt követően minden félévben kiírásra kerül, az egyszerre szétosztható összeg max. 500.000 Ft, és egy fő max. 150.000 Ft-ot kaphat. A tanulmányi ösztöndíj-pályázat szabályzata a feltételekkel és határidőkkel az egyesület és a gimnázium honlapján is olvasható, a szeptemberi kiírást követően mindenki e-mailben is meg fogja kapni.

Számomra nagy örömet jelent, hogy sok premis diák még az egyetemen is büszkén viseli az iskola jelvényét. Szeretettel látogat vissza az iskolába, és mi is büszkéek vagyunk rájuk, rátok. Talán ez az új ösztöndíj-lehetőség is megerősít benneteket abban a tudatban, hogy a Premontrei Gimnázium valódi alma mater, és igaz az, amit az iskolai évek során számtalanszor hallottatok: „a gimnázium közösségéhez az ember nemcsak 4 vagy 8 évig tartozik, hanem meg-megújuló formában egy egész életre”. És persze az ösztöndíj nem véletlenül viseli Ottó atya nevét. Ő mindig is hitt benne, hogy a Gondviselés szándéka kormányzott Titeket ebbe a gimnáziumba. Sokszor hallottátok tőle a három T betűt: több telik tőled! Most megmutathatjátok, hogy valóban így van, és ehhez még segítséget is kaptok az iskolától, az alapítványtól.

Bárdy Péter igazgató

Egyházzenesz tanulóink tevékenységei

Premontrei Gimnáziumunkban a 4+1 éves középiskolai egyházzenesz szakképzés 2005 szeptemberében indult a rend aktív közreműködésével és támogatásával. A képzés zenei felkészítést nyújt, előtérbe helyezve az egyházi és liturgikus zenei ismeretanyag, műfajok és korok megismertetését. Az elsődleges hangsúly az egyházzenei szakoktatáson van, melynek alapjául szolgál a premontrei szerzetesek folyamatosan énekelt, ünnepélyes liturgia végzése (zsoltosma, szentmise). A képzés során a tanuló választhat énekvezető-kántor, kórusvezető-kántor és orgonista-kántor szakirányok közül. A tanulókat felsőfokú egyházzenei továbbtanulásra, ill. általános zenei (pl. hangszer, énektanár-karvezető stb.) továbbtanulásra a szakvizsga (zenei érettségi) készíti elő megfelelően. Az immáron négy évfolyamon tanulók együtt 23-an vannak, komoly kórust alkotnak, mely egyes tanárok keretében is működik és fejlődik, de az iskolai ünnepi alkalmakon, és iskolán kívüli alkalmakon is megjelenik. Az egyházzeneszek kórusa évek óta rendszeres vezetője az iskolai közös szentmiséknek, énekelnek az osztálymiséken, megjelennek énekükkel az adventi gyertyagyújtásokon, a karácsonyi és Szent Norbert-napi ünnepségen, és természetesen önálló iskolai hangversenyeken is énekelnek, zenélnek a tanév folyamán.

A 2008/09-es tanévben a következő megmutatkozásaink voltak: október 21-én a gödöllői Szent-háromság templomban a Dániel-játékot adtuk elő; november 8-án ökumenikus kóruséneklésen voltunk Budapesten a Bosnyák téri evangélikus templomban; november 18-án Árpád-házi Szent Erzsébet tiszteletére vesperást énekeltünk a péceli plébánia-templomban a Szent Erzsébet Katolikus Általános Iskola teljes részvételével, majd másnap a gödöllői Szent Imre iskolában énekeltünk nyílt órán a 7-es és 8-os tanulóknak; november 22-én a szülők bálján, január 12-én az Erkel Ferenc Általános Iskolában énekeltünk; január 20-án az ökumenikus imahét keretében vesperást énekeltünk a Fácán sori templomban. Márciusban a Rajeczky Benjáminról elnevezett gregorián énekversenyen veszünk részt, melyen tavaly arany minősítést szereztünk. Áprilisban egyházzenei hang-versenyen éneklünk Rákócscsabán, július elejére zsámbéki fellépést készítettünk elő, és szeptemberben Ausztriában fognak megmutatkozni az egyházzenei képzésben résztvevők legjobbjai.

Balogh P. Piusz O.Praem.

Szülők bálja

Immáron hetedik alkalommal került megrendezésre 2008. november 22-én, szombaton este a gimnázium aulájában a Szülők a Gödöllői Premontrei Gimnáziumért Egyesület által meghirdetett „Szülők bálja”.

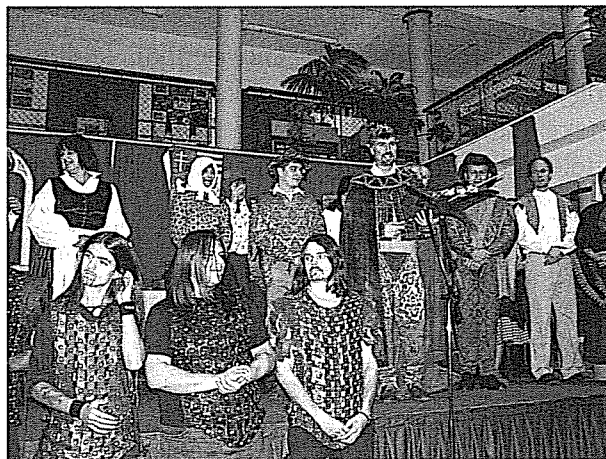
Az első ilyen bált a gimnázium újraindításának tizedik évfordulóján tartottuk a szülők számára és azóta minden évben, a báli szezonban szeretettel hívjuk őket egy jó hangulatban eltöltött estre. Hagyományosan mindig valamely eseményhez vagy személyhez kapcsolódó évforduló határozza meg, hogy a bálnak milyen elnevezést adjunk, mint például a tavalyi évben, amikor Szent Erzsébetre emlékezvén Erzsébet napi bált szerveztünk. Előfordult azonban olyan év is, amikor az előadott színdarabhoz igazodva alakítottuk ki, hogy milyen legyen a bál arculata.

Ezzel mindjárt el is árultam, hogy természetesen mindenkor az alkalomhoz illő, színvonalas műsorral is kedveskedünk a bálon megjelent szülőknek, melyben a tanárok, a diákok, és sokszor maguk a szülők is szerepelnek.

A 2008. év a reneszánsz éve volt, így a mostani tanévben bálunkat a reneszánsz jegyében rendeztük meg. Bevezető műsorszámként bemutatkoztak az iskolában negyedik éve működő egyházzenei tagozat tanulói Balogh P. Piusz atya és Kocsis Csaba tanár úr vezetésével, akik középkori és reneszánsz „slágerek”-et adtak elő, csodálatos élőhanggal; síppal, dobbal, korabeli hangszerkísérettel. Mindig nagyon örülünk, amikor megmutathatjuk a szülőknek tehetséges diákjainkat és most különösen azokat a tanulókat, akik új színfoltjai iskolánknak.

A gyerekek élvezetes előadásukkal megadták az alaphangulatot, mellyel máris mintha abba a régmúlt világba csöppentünk volna bele.

A tantestület minden alkalommal fergeteges és nagy sikerű színházi produkcióval rukkol elő, megmutatva rejtett tehetségüket e műfaj terén is. Mivel a 2008. év egyben Mátyás király megkoronázásának jubileumi éve volt, így született meg az ötlet, hogy Mátyáshoz és az ő korához kapcsolódó darabot adjanak elő a vállalkozó szellemű tanáraink. Mikszáth Kálmán: *A szelistei asszonyok* mulatságos históriájára esett a választás. A szövegkönyvet írta és a darabot rendezte Horváth Tímea tanárnő. A szereplő gárda több mint 30 fős volt, a főszerepet, vagyis Mátyást természetesen az igazgató úr alakította, tehetséges

amatőr színész lévén igen rutinosan és meggyőzően, tele humorral. A korhű jelmezek és kellékek és a saját kezűleg készített díszletek – még inkább emelték a színvonalat és adták vissza a korabeli hangulatot. A sok próba és a lelkes hozzáállás végül meghozta gyümölcsét, a szülők láthatóan nagyon jól szórakoztak, a tanárokról nem is beszélve, és az előadást szünni nem akaró vastappsal jutalmazták.

Harmadik műsorszámunk már bevezetője volt az utána következő kötetlen bálnak. A Székely Judit zenetanárnő által vezetett *Saltarello* együttes reneszánsz táncbemutatója és az azt követő táncitanítással egybekötött közös tánc volt a nyitótánc, mely után folytatódhatott a felhőtlen szórakozás.

A bálokon mindig ízletes svédasztalos vacsorával és minden igényt kielégítő büfével várjuk kedves vendégeinket. A hangulatos és változatos talpalávalót most is élő zenével vendég zenészek szolgáltatták.

Nem titkolt szándékunk, hogy a báli belépők árát az iskola javára, szebbé, jobbra tételére szeretnénk fordítani. Így kerülhetett sor az előző években arra, hogy az aula folyosóit zöld növényekkel teli ládákkal díszítsük fel, és a beugrókat padokkal tegyük komfortosabbá. Az idén az egyesület választmánya döntése értelmében a bál bevételét biztonsági berendezések beszerzésére és felszerelésére fordítjuk az iskola körüli területek védelme érdekében.

Köszönjük a szülőknek, hogy ezúton is támogatják iskolánkat és köszönjük a lelkes szervezőknek és minden segítőnek, hogy évről évre közösen szülők, tanárok és a rendtagok eltölthetünk egy tartalmas és vidám estét.

*Dombóvári Lászlóné
az egyesület elnöke*

„A zene mindenkié”

**Gödöllői ökumenikus kántorkoncert 2009. február 19-én, csütörtökön este 6 órakor a
Gödöllői Királyi Kastély Dísztermében**

A koncert zenei vezetője Szigeti Péter ötlete nyomán Balogh. P. Piusz O. Praem. volt. Közreműködtek az egyes gödöllői keresztény felekezetek templomainak kántorai, énekesei, valamint egy budapesti zsidó kántor. Az énekesek név szerint: Balogh Péter Piusz O. Praem., a Premontrei Plébániatemplom zenei vezetője; Gombos Viktor, a Református Templom kántora; Kelényi T. Hermann-József O. Praem., a Gödöllői Premontrei Szköla tagja; Kocsis Csaba, a Premontrei Plébániatemplom énekese és a gimnázium tanára; Kertész Botond, a gödöllői evangélikus gyülekezet kántora; Jakal Zoltán, a budapesti Vasvári Pál utcai Zsinagóga kántora; Rólik Imre, a Szentháromság Plébániatemplom kántora; Sivadó János, gödöllői görög katolikus lelkész. A baptista felekezet képviselőjében Oláh Gábor és Beharka Pál léptek fel. Közreműködött: Ángyán Péter, a Premontrei Gimnázium volt diákja és Nagy Bertalan, iskolánk jelenlegi diákja.

Egy olyan hangversenyről volt szó, amely eddig egyedinek számított Gödöllő városának kulturális-zenei életében. Ökumenikus kántorkoncertnek neveztük el. A hangverseny célja az volt, hogy bemutassa a különféle történelmi keresztény felekezetek hagyományos egyházzenei énekgyakorlatát a zsidó éneklési gyakorlattal (mint történelmi előzményével és bizonyos értelemben forrásával) kiegészítve, nem istentiszteleti, hanem koncertszerű előadásban. Ennek létjogosultsága az, hogy az egyes felekezetek minőségi, sok évszázados-évezredes liturgikus énekkultúrája (zsidó liturgikus ének, gregorián ének, bizánci ének, korai többszólamúság, egyházi vokálpolyfónia, korálok, genfi zsoltárok, egyházi népekek) nem csupán istentiszteleti, vallási érték, hanem egyben abszolút módon autonóm zenei érték is. Ha nem így lenne, akkor mindezek nem lennének mindmáig az európai klasszikus zenekultúra gyökerei és alapjai, valamint nem lennének meg mindezeknek a népzenei éneklési gyakorlaton belüli lenyomatai. A rendezvény további célja az volt, hogy felmutassa azokat az énekes műfajokat, melyek végigvonulnak a különböző századok szakrális énekgyakorlatán, kifejezve mindazt, ami *azonos* gondolkodásmód (zsoltárszövegek, szólisztikus ill. közösen énekelt műfajok, valamint a többszólamúság), és bemutattva mindazt, ami az egyes felekezetek *sajátos* énekkultúrájának a belső világa.

Az ökumenikus kántorkoncert valójában egy férfikari koncert volt, mely összeállítás részben a felekezeti adottságoknak volt köszönhető, részben pedig annak, hogy a zenei koncepció kialakítása is ebben az irányban haladt tovább.

A hangverseny első felében a *zsoltárt*, mint egyetemesen irányadó szövegi és bizonyos értelemben műfaj-meghatározó elemet jelöltük meg. A bibliai Zsoltárok könyve szövegalapja mind a zsidó liturgikus imádságnak mind pedig a keresztény liturgikus hagyománynak. Azt kívántuk tehát bemutatni, hogy milyen sokrétű, gazdag és változatos a zsoltárszövegek megjelenése a különböző felekezetek és korok hagyományában. Természetesen mindezt nem a teljesség igényével tettük, hanem csak mintegy ízelítőt adva ennek mérhetetlen gazdagságából. A hangverseny második részében az egyes felekezetek sajátos repertoárbemutatásának vonulatában szintén több különböző műfaj és feldolgozás szerepelt.

A nagy sikerű, teltházas koncertet meglelégedéssel nyugtázta a hálás közönség.

Balogh P. Piusz O. Praem.

24 órás kosár

Ha emlékeim nem csalnak, akkor már bizony ez a nyolcadik alkalom, hogy az egész iskola a tornaterembe gyűlt és egy labdával a kezében játszott egy egész napon át.

2009 január 16-án kezdődött el az idei kosárlabda-maraton kissé rendhagyó körülmények között, de a szokásos lelkesedéssel, ami szerencsére kitartott a 24. óra végéig. Ami különleges volt a kezdéssel kapcsolatban, az időpontja. A péntek délutáni startolás sajnos nem volt mindenkinek tökéletes, ezért kérném mindazoknak az elnézését, akik emiatt nem tudtak részt venni a rendezvényen.

Szokásunkhoz híven megpróbáltunk emelni a program színvonalán is a tavalyi évhez képest, bár ezek az újítások főleg a lebonyolítást teszik gördülékenyebbé az utánunk következő szervezőknek, és így ti nem sokat láthattatok belőlük. Talán a leglátványosabb újítás a rendezvény saját honlapja volt. A címe meg: www.prem.hu/24hkosar0809. Hát igen.... Egy ilyen „fűlbemászó” névvel nem csoda hogy még nem sokan keresték fel, de a jövőben is ugyanitt lesznek elérhetőek a játékok kiírásai, a csapatok nevei, játékosai, úgyhogy bátran keressetek majd rá! Valószínűleg csak a tanévre utaló számok fognak változni.

A lényegét hagytam a végére. A játék péntek délután négytől másnap délután négyig tartott szakadatlanul, és mindig volt valami esemény ami talpon tartott minket. A tanár-diák meccsek, a csocsó bajnokság, a filmek vagy éppen a záró mérkőzések az aszódi PSG-s kosarasok ellen.

Összességében remekül érezte magát mindenki aki ott volt. Eddig még csak pozitív visszajelzéseket kaptam, és ez önmagáért beszél, de azért én remélem hogy a következő még jobban sikerülhet. Mindez azonban még a jövő zenéje. Csak egy dolog biztos:

Jövőre is találkozunk!

Mészáros Márton 12.A

A 2008-2009-es tanév farsangi bálja

Úgy, mint tavaly vagy azelőtt, most is remek volt a hangulat, és az ötletes előadásokból sem volt hiány. Minden osztály kitett magáért, és ennek meg is volt a gyümölcse.

A farsangot egy keringő kezdte, melynek vége féktelen táncba torkollott. A 9.a-sok táncát egy ismert rajzfilmsorozat megtestesítői, a 11.b-sek követték, Hupikék törpikékként. Utánuk következtek iskolánk legfiatalabb tanulói, az 5.a-sok „Kacsatáncot” adták elő. Mindezek után következett a 6. a-sok „Tanárfőzőcskéje”, ahol még az Igazgató úr is üstbe került. A 7.a-sok előadása – csakúgy mint tavaly – zsúfolásig tele volt állatokkal, most az Állatok farsangját adták elő nagy sikerrel. A 8.-osok „Tesco gazdaságos Nagymama lekvárja” szintúgy nagy sikert aratott. Ezek után két táncos előadás következett: az egyik a 9.b-sek „Hair” című darabja volt, amit a 9.c-sek „Barbie girl” című előadása követett. A 10. évfolyamból az a-sok egy kellemes koktélt keverték, a b-sek a „Pach men” számítógépes játékot adták elő, amelynek mindig „game over,” a vége, a c-sek pedig a tévében látható bugyuta reklámok világát tárták elénk. A 11. évfolyam is tarolt, egyikük a Micimackóval, másikuk az esti mesékkal. A 12.a-sok divat bemutatót tartottak, hogy mi mindent lehet találni az elhagyott ruhák között! A 12.b-sek a Mario videojátékot adták elő, szintén nagy sikerrel, 13.b-sek pedig egy érdekes álmot, mondhatni rémálmod tártak elénk. A tanárok idén is remekeltek, most is a nagysikerű hollywoodi mozifilm, a „Mamma mia!” zenéjére, azaz ABBA számokra táncoltak. Az előadást visszatapsolta a lelkes diákközönség. A kiváló farsangi előadások után az ebédlőben megannyi szendvics, sütemény és üdítő várta az ünnepség résztvevőit. Miután mindenki megtömté a bendőjét finomságokkal, moldvai táncház várta a lelkes társaságot. A táncház után következett a tombolahúzás, amely értékes ajándékokkal gazdagította a szerencsés nyerteseket. A tombolahúzást disco követte, melyen a Blag zenekar zenélt. A bál este 9-ig tartott.

Reméljük, a jövő évi farsangon sem hagyja senki otthon a jókedvét és a humorérzékét!

Dohanics Orsolya 6.a

Szalagavató 2008

A végzős év egyik legszebb, ha nem a legszebb eseménye a szalagavató. A diák megkapja szalagját, mely ezután arra figyelmezteti, hogy közel már az érettségi, lassan véget érnek a gimnazista évek.

Az előkészületek már a nyáron megkezdődtek, hiszen a jó munkához idő kell. Folyt az ötletelés májusban, folytatódott a nyári táborokon, egészen szeptemberig formálódott az elképzelés, miszerint „Mit táncoljunk?”; „Miben táncoljunk?”; „Milyen zenére táncoljunk”. De a tanév elejére kontúrozott vonalak születtek, és megkezdődtek a hajnali próbák, a harcok a tornateremért és a tánctanárnőért, és további értekezletek a „Hogyan is lesz akkor..?” témakörben. Mivel minden jó, ha jó a vége, minden kialakult és egyre fokozódó izgalommal vártuk a Nagy Napot.

2008. november 29-én, a Szent István Egyetemen került megrendezésre ez a szép ünnep. Az aula ez alkalommal (és ezentúl mindig) zsúfolásig tele volt, hiszen most először három érettségi előtt álló osztály van: a 12/A, a 12/C és a 13/B.

Már kora délutántól nagy volt a sürgés-forgás, rendezkedés és az utolsó táncpróbák is ekkor zajlottak, majd 5 órakor kezdetét vette a műsor. A 11/A és a 11/C műsora, az igazgató úr beszéde mind-mind emelték az est fényét. A várva várt szalagtűzés is tökéletesen sikerült: a szülők, hozzátartozók megkönnyezték, a végzősök pedig büszke mosollyal fogadták szalagjaikat.

A folytatásban a táncé volt a főszerep. Az osztálytáncok remekül sikerültek: a 12/A egy fergeteges charlestont adott elő, a 12/C nagy lendületű moldvai táncai óriási sikert arattak, és az amúgy is Mamma Mia lázban égő tömeget lehengerelte a 13/B ABBA slágerekre előadott diszkó tánca. Az elmaradhatatlan keringő a lányok hófehér ruháival és a fiúk frakkjaival is lenyűgöző volt.

A hozzátartozók táncra perdülhettek a koreográfiák után, a bál mulatozás egészen 11-ig tartott.

Másnap szinte hihetetlen volt, hogy amit ennyire vártunk, már véget is ért. Hatalmas élmény volt számunkra, és életünk végéig örök emlék marad. Természetesen azóta is büszkén viseljük szalagjainkat és készülünk az érettségire.

Tóth Brigitta 13.B

Egy hónap Franciaországban

2008-ban iskolánk történetében először nekünk adatott meg a lehetőség, hogy francia testvériskolánkban, a masseube-i Institut Saint Christophe-ban tölthessünk cserediákként egy teljes hónapot. Kint-létünket rengeteg szervezés, egyeztetés és egyéb adminisztratív munka előzte meg, amiért Babicz Marika néninek szeretnénk ezúton is köszönetet mondani. Maga az utazás Masseube-be hosszú és fárasztó volt, de kárpótolt minket az iskola gyönyörű környezete, és a táj csöndje.

Amint megérkeztünk, vacsorával kínáltak minket, majd megmutatták ideiglenes lakhelyünket. Kollégiumi szállásunk a lányoknak egy 32 ágyas „dortoir”-ból az egyetlen fiú számára pedig egy háromágyas szobából – melyet franciákkal osztott meg – állt.

A változásokhoz viszonylag hamar hozzászoktunk: a különös ételekhez, újfajta ízekhez, az 55 perces – néha akár egybetartott – órákhoz, illetve az állandó francia nyelvhez magunk körül, valamint ahhoz, hogy ezentúl egy teljesen más időbeosztást kell követnünk. A magyar nyelvet – melyet az egész iskolában csupán egyetlen (román) diák értett rajtunk kívül – különlegesnek éreztük, hiszen a franciák számára anyanyelvünk a legnehezebben elsajátítható nyelvek közé tartozik, ahogy láthattuk milyen nehézségeket okoz a tanároknak és diákoknak egyaránt akár neveink kimondása is, így használatát megpróbáltuk minimalizálni, hogy valóban franciatudásunkat fejleszthessük.

Gyorsan beilleszkedtünk, és hamar a 1re S és 1re STAV részévé váltunk, annak a két osztálynak ahol tanulmányainkat folytattuk. A 1re STAV egy mezőgazdasági tanulmányokra specializálódott osztály, mely magába foglalta speciális órákat, mint gazdaságtan vagy mezőgazdasági alap-ismeretek, de meglepetésünkre néhány gyakorlati órán akár a traktorvezetést is kipróbálhattuk. A 1re S-ések pedig főként a természettudományos tantárgyakat, azon

belül is főleg biológiát (heti 7 óra) tanulhattak magasabb szinten. A tanítás reggel 8h 30-tól 17h 30-ig tartott kivéve a szerdai napokon, ami-kor minden diák különböző sportot vagy szabadidős tevékenységet ún. „activitét” választhatott. Ezek között egyaránt helyet kapott a ping-pong, a zenekari próba, a boks, a nyelvvizsgafelkészítés, a horgászat, a fal-mászás vagy akár a hip-hop.

Hétvégenként az iskolában csak a bentlakásos diákok maradtak (az iskola 10%-a) köztük mi is, akiknek a tanárok különböző utazásokat és programokat szerveztek. Így volt alkalmunk Dél-

Franciaország nagyobb városainak, látványosságainak megtekintésére. Elzarándokoltunk Lourdes-ba, részt vettünk vadvízi evezésen, vásároltunk Toulouse-ban és gyönyörködtünk Saint Bertrand de Comminges festői szépségében.

Összefoglalva ez az egy hónap életünk egyik talán legmeghatározóbb élménye volt, mely során nem csak a franciák körében tettünk szert barátokra, de a mi csapatunk is összekovácsolódott. Szívünk visszahúz, és reméljük másoknak is lesz lehetőségük arra, hogy olyan élményekben legyen részük, mint amilyenekben nekünk volt.

Juhász Zsombor 12.a

2008 decemberében, mindenki lázasan készülődött a karácsonyi ünnepekre, él azonban Gödöllőn egy fiatalember, akit egészen más foglalkoztatott. Wirnhardt Bálint a Premontrei Szent Norbert Gimnázium kilencedik osztályos tanulója a Dél-Koreában megrendezett természettudományi diákolimpián vett részt, és ért el második helyezést. Vele beszélgetett Gazdag Balázs, a Pelikán Rádió Szikla című magazinjában.

Hogyan jutottál ki erre a versenyre?

Tulajdonképpen sok tanulmányi versenyre járok, elsősorban reál tantárgyakból, és az egyik ilyen megmérettetésen említették, hogy lesz ez a verseny. El is mentem a válogató alkalmakra, és bekerültem a hat fős magyar csapatba.

Volt-e valamilyen különleges felkészülés, illetve tanáraid mennyire segítettek benne?

Igen, sok hétvégémet fel kellett áldoznom, hiszen ilyenkor külön tanárok foglalkoztak velünk, olyan feladatokat oldottunk meg, amiket az iskolában nem tanulunk. Persze az iskolai tanáram is sokat segítettek, az egész felkészülés alatt mellettem álltak.

Egy fiatal, átlagos srác vagy, aki azonban egy kicsit mégiscsak kilóg a sorból. Az osztálytársaid, barátaid hogyan reagáltak, amikor megtudták, hogy egy ilyen versenyen vehetsz részt?

Hát először meglepődtek, de aztán lassanként hozzászoktak a gondolathoz. Senki nem „stréberezett” le miatta, de igencsak megszorodtak a segítséget kérők száma. Sok osztálytársamnak segítettem a tananyag megértésében.

Elérkezett a verseny, hogyan kell elképzelniük?

Megérkeztünk Dél-Koreába, és az első dolog ami feltűnt az az átható ételszag. Mindenhol ezt lehetett érezni. Volt egy kis időnk akklimatizálódni, aztán elkezdődtek a fordulók. Nagy csarnokokban írtuk a tesztek, általában 3 órán keresztül. A szervezés tökéletes volt, mert a verseny mellett valamelyest megismerhettük az országot, buszos kirándulások formájában. A csapat nagyon nemzet-közi volt, szerencsére, mi magyarok jól beszéltünk angolul, így könnyen megértettük magunkat más nemzetek versenyzőivel. Nem úgy kell ezt a versenyt elképzelni, hogy napi 10 órában nehezebbnél nehezebb tesztek írnak. Rengeteg lehetőségünk volt egymással ismerkedni.

Hogyan érintett amikor kiderült, hogy ezüstérmes lettél?

A díjazási rendszer sem úgy működik, mint egy átlagos versenyen. Itt százalékok alapján kapjuk a helyezéseket, több első és több második helyezett van. Én magamat a bronzérmesek közé vártam, és kicsit csalódott is voltam, amikor nem hallottam a nevemet. Az futott át rajtam, hogy nem értem el helyezést. Aztán elkezdtek sorolni azok neveit, akik ezüstérmesek lettek, és meghallottam: „Bálint Wirnhardt” először el sem akartam hinni. Sokkal jobb ez az eredmény mint amire számítottam.

Tervezed, hogy részt veszel még hasonló versenyen?

Ezt a diákolimpiát egy korosztálynak rendezik, amiből jövőre kiöregszem, így ilyesmin már sajnos nem tudok részt venni, de persze, terveim között szerepel, hogy még jó pár versenyen elinduljak!

Egész Gödöllő nevében kívánunk sok sikert, és további fényes eredményeket!

Áll a Bál...

2009. február 21-én este rég nem látott, de nagyon ismerős arcok tűntek fel a Premi környékén. Öregdiákok igyekeztek egykori gimnáziumuk aulájába, ahol is az immáron harmadik Öregdiákbált szerveztük. Jöttek az öregdiákok, akik úgy érezték, kaptak valamit az itt eltöltött nyolc vagy négy év alatt, amiért hálásak lehetnek az iskolának. Jöttek, mert úgy gondolják, hogy jó a Premihez tartozni. Jöttek, mert szeretnek egykori osztálytársaikkal, évfolyamtársaikkal, iskolatársaikkal, tanáraikkal találkozni. S nem utolsó sorban azért, mert kulturáltan, igényesen kívántak szórakozni.

A szervezés során (a korábbi évekhez hasonlóan) most is sok nehézséggel találtuk szembe magunkat. Volt ezek közt a körülményekből következő, de, idén újdonságként, sajnos (segítő szándék helyett) szándékos akadályozás is. Mindezek ellenére minden dolog időben a helyére került, s aznap tanárainkkal együtt összesen 174-en báloztunk.

Az est programja hasonló volt a korábbi években megszokotthoz: a megnyitóban először Bárdy Péter igazgató úr köszöntötte az egybegyűlteket, buzdítva őket az összetartozásra. Ezután Bese Gergő Péter szólt a jelenlevő öregdiákokhoz. Megköszönte az ő részvételüket, de egyben felhívta a figyelmet arra a (kissé szomorú) tényre, hogy végzett öregdiákjainknak csak kb. 23%-a jelentkezett a bálra. Ezután, szintén hagyományos módon László atya vezetésével mondtuk el az étkezés előtti imát, ugyanúgy, mint valamikor a gimnáziumi évek alatt, Ica nénivel az ebédlőben.

A megnyitó után következett a vacsora, melynek keretében svédasztalos hideg és meleg ételek közül lehetett választani. A bőséges kínálatban mindenki megtalálhatta a kedvére valót, hiszen volt vörösboros marhapörkölt nokedlivel, többféle saláta, sült csirkecomb, kaszinótojás, sonkatekercs és sok-sok más finomság.

A vacsora végétével nyolc óra körül lépett az aula közepére a gimnázium 13.b osztálya, akik a szalagavatón bemutatott osztálytáncukat adták elő, hatalmas sikerrel. Ez volt a bál nyitótánc, a zenekar (Lencsés Balázs vezetésével) ezután csapott a húrok közé, és fergeteges hangulatot varázsolt egészen hajnalig! A remek zenétől nagyon sokan kaptak kedvet, hogy táncra penderüljenek, a bál legvégéig folyamatosan tele volt a táncter.

A hangos zene helyett csendesebb beszélgetésre és teázásra vágyóknak idén is két szobát rendeztünk be az alagsorban. Ezek közül az egyik a „DÖK” terem volt, ennek felszerelését (biliárdasztal, csocsó stb.) szívesen vették igénybe az öregdiákok is, akik annak idején még nem élvezhették az iskola ezen áldásait.

Mindent összegezve úgy véljük, hogy az idei bál (is) nagyon jól sikerült (talán az eddigiek legjobbja volt), a résztvevőkkel való beszélgetések és az osztályfelelősökön keresztül érkező visszajelzések is megerősítik ezt. Igazán sajnálhatja, aki kihagyta!

Nagy örömünkre szolgál, hogy a nemrég végzett osztályok mellett a legkorábban érettségizett évfolyamok is magas létszámmal képviseltették magukat. Ez azt mutatja, hogy öregdiákjaink fontosnak gondolják a Premontrei Gimnáziumhoz tartozást és az egyetemi évek és a családalapítás utáni nyugodt időkben már felszabadultan tudnak az Egyesület rendezvényein részt venni.

Végezetül szeretnénk megköszönni mindazok munkáját, akik hozzájárultak ahhoz, hogy az idei bál is létrejöjjön, a résztvevők pedig ilyen jól érezzék magukat! Köszönjük az osztályfelelősök kitartó munkáját, akik komolyan vették a feladatukat és értesítették osztálytársaikat a bálról, minden információról, részletről. Köszönjük Pál Sándorné, Erzsike néninek a jegyek eladásában nyújtott nélkülözhetetlen segítségét. Köszönjük a gimnázium részéről Bárdy Péter igazgató úrnak, hogy a helyszínt és a szükséges technikai kellékeket rendelkezésünkre bocsátotta. Köszönjük Kissné Papp Gabi néninek a hasznos ötleteket és tanácsokat, segítségeket a kivitelezéssel kapcsolatban. Köszönjük az Egyesületnek a felajánlott támogatást, melyet végül nem kellett igénybe vennünk, mert a tavalyyal ellentétben a költségvetés idén éppen nem zárt deficittel. És végül köszönjük minden jó szándékú ember (erkölcsi és anyagi) támogatását, akik a felmerült nehézségek közepette tartották bennünk a lelket, biztattak minket a szervezés folyamán.

Bízunk benne, hogy valóban minden résztvevő jól érezte magát és jól szórakozott az este folyamán. A visszajelzéseket (a korábbi évekhez hasonlóan) idén is szeretettel várjuk!

Bese Gergő Péter és Szakmány Csaba szervezők

A Nagykaposi Premontrei Római Katolikus Egyházközség rövid története

1132-ben II. Béla király Ung, Zemplén és Szabolcs megyei birtokaiból – keresztapai ajándékkul – Boleszlónak, a későbbi váci püspöknek 16 falut adott. Boleszló 1214-ben e birtokból alapította a leleszi konventet. E birtokhoz tartozott Copus (Kopus) falu is, melyből később Kis- és Nagykapos lett. A név – bár latin eredetű – magyar gyökére vezethető vissza: leginkább a középkor eleji gyepek kapu sejtethető benne.

1132-1137 között a pápai tizedgyűjtők Szent Mártonnak szentelt templomot találtak Kaposon, melynek János és Benedek nevű papjai voltak.

Az 1360-as években a csicséri és a pálócsi nemesek többször Kaposra törtek és a Szent Márton templomot kifosztották. 1493-ban Kaposon már káptalani iskola működött.

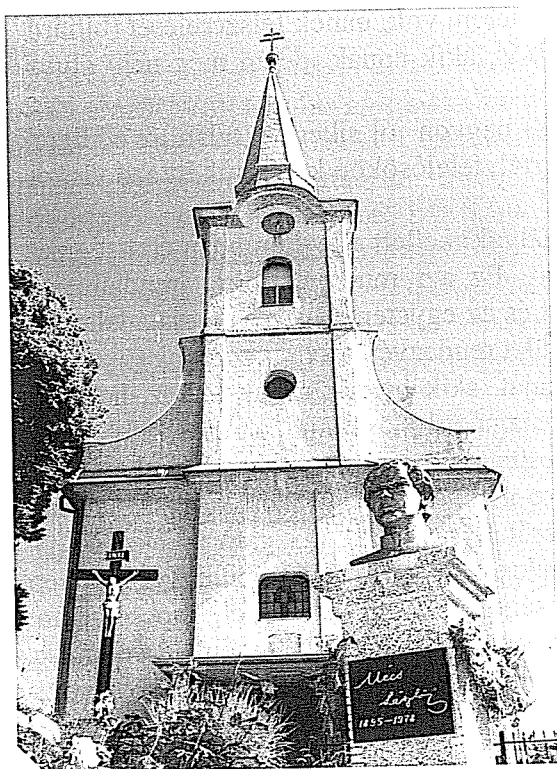
A XVI. század második felében a Szent Márton templom a reformátusok kezére került. A szerzetes papokat elűzték. Kb. 100 évig a katolikusoknak nem volt templomuk és plébániájuk. Ezekben az években Kapos a csicséri, majd a dobóruszkai plébánia filiája volt.

1578-ban Kádas Ernő premontrei kanonok siralmas sorokban ecsetelte a kaposi egyházközség állapotát. A római katolikusok száma 10 családra csökkent. A buzgó hívek a szokott ájzatosságokat egy családi háznál végezték.

Az 1580-as évek után Pázmány Péter vezetésével megkezdődött az ellenreformáció. Ung megyében (így Kaposon is) Báthory Zsófia volt az ellenreformáció elszánt harcosa. 1698-ban Novák József egri kanonok feljegyzésében már az élő kaposi egyházközség nevét megtalálhatjuk.

1802-ben a leleszi konvent a kaposi plébániával együtt a jászói prépostsághoz került. 1815-ben Zázius András jászóvári prépost Szent Simon és Júdás apostolok tiszteletére templomot építtetett. Anyakönyve 1816-tól van. 1848-ban a katolikusok száma 231 fő.

1907-ben Dr. Takács Menyhért jászóvári prépost a kaposi plébániát újraépíttette. Plébánosa Dr. Rácz Sándor János volt. A kegyúr és a közösség a káptalani iskolában egy tanítót tartott fenn.

1815-től folyamatosan a premontrei rend adta a plébánosokat. 1920 után 10 évig Mécs László, utána Stefancsik Konrád, majd Lukovics Gellért, Szabadka Medárd, Majtényi Dezső, végül Borbély Ludolf volt a plébános. Csak 1950-ig működhettek premontreiek itt. Borbély Béla Ludolf kanonokot követően világi papok töltötték be a plébánosi tiszteletet.

Az 1970-es években a kaposi Tanács lebontatta a műemlék jellegű plébániát, az iskolát, a kántortanítói és a harangozói lakást. Helyükre lakótelepi panellakásokat építettek. Később Gábor Bertalan plébános a templomhoz közeli telken új plébániát építtetett, a hívek anyagi segítségével.

Mikolay (Mikolajcsik) Imre kassai öregdiák

Források:

Dr. Kumorovitz Bernát: A Leleszi Prépostság tagjai és hiteleshelyi személyzete 1569-ig (1934)

Kovács Béla: Az Egri Egyházmegye története 1596-ig (Eger 1987)

Zemplén Vármegyei munkatársak: Zemplén Vármegye (helyi információk)

Haraszty Károly: Az Ungi Református Egyházmegye (Nagykapos 1931)

XVI. kerületi pedagógus, egykori premontrei diák elismerése

Nyolc tanár kapta meg idén a Rácz Tanár Úr Életműdíjat, amelyet három magáncég alapított a matematika-, a fizika-, a kémia- és a biológiaoktatók elismerésére. Köztük volt Stollmayer Ákosné (Boncz Emília), a Szerb Antal Gimnázium nyugalmazott kémia-biológia tanára is.

A természettudományos tantárgyak legmagasabb rangú elismerését november 18-án adták át a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében. Az egyenként egymillió forint összegű díjat évente ítélik oda két-két matematika, fizika és kémia, valamint biológia szakos tanárnak. Rácz László a budapesti Fasori Evangélikus Gimnáziumban tanított. Az ő tanítványa volt többek között Neumann János, az első számítógép megalkotója és a Nobel-díjas fizikus, Wigner Jenő is. A Rácz Tanár Úr Életműdíjat még 2000-ben alapította három nagyvállalat a magyar természettudományos oktatás támogatására. 2008-ban a nyolc kitüntetettnek prof. Kroó Norbert, az MTA alelnöke, az alapítvány kuratóriumának elnöke, valamint az alapító cégek vezetői, Bogsch Erik, a Richter vezérigazgatója, Bojár Gábor, a Graphisoft elnöke és Éry Gábor, az Ericsson Magyarország vezérigazgatója adták át az elismeréseket.

A kitüntetettek között Stollmayer Ákosné, a Szerb Antal Gimnázium pedagógusa révén a XVI. kerület is képviseltette magát. Stollmayer Ákosné 1958 novemberében kezdett tanítani a cinkotai gimnázium jogelődjében. (A XVI. Ker. Újság december 22-i számában megjelent cikkből idézünk.)

– Néhány év múlva, amikor 12 évfolyamos iskola lett, a biológia tagozat szakmai, tárgyi megszervezése lett a feladatom, a biológia és kémia tanítása mellett. Ilyen jellegű oktatással az elsők között voltunk Budapesten – meséli a kitüntetett pedagógus. Az oktatás a nyolcvanas években történő átalakítása során, a tagozat helyett biológia fakultációt szerveztem és vezettem. Pályám alatt folyamatosan tartottam biológia szakkört kicsiknek és nagyoknak egyaránt. A szakkörökön a „szakmai” munka mellett központi helyet kapott környékünk – a Szilas-patak, Naplástó, Csömöri-tó és környezetük – élővilágának környezetvédelmi vizsgálata. Így kerültem kapcsolatba a Magyar Természettudományi Múzeum Növénytárával, ahol külsős tudományos munkát végeztem a tanároknak írt ösztöndíj keretén belül. Ebből több publikációm jelent meg a múzeum tudományos folyóiratában. A tavak és környékük komplex feltárását szerveztem, melynek eredményeként természetvédelmi területté nyilvánították ezeket. Előbbi egyedül végeztem, a második munkában volt tanítványaim és a Természettudományi Múzeum Állattárának több munkatársa is részt vett.

Ez a küzdelem 1989-től 1997-ig tartott.

- Stollmayer Ákosné most öt unokájával és óbudai kertjével foglalkozik.
- De iskolájával és tanítványaival sem szakította meg a kapcsolatot.
- Sok tanítványomból természetvédő, orvos vagy vegyész lett. De büszke vagyok arra, hogy azok a diákjaim, akik a biológiától és kémiától távol álló foglalkozást választottak, magukkal vitték a természet szeretetét. Egy tanár számára ez a legnagyobb elismerés.

RIERSCH TAMÁS

NAGYVÁRADI ÖREGDIÁKOK BESZÁMOLÓJA

Mozgalmas félévet tudhatunk magunk mögött. Részt vettünk az általunk patronált középiskolák évnyitó ünnepségein. Októberben Nagysándor József mártír honvédtábornok és a Szent László templom falában lévő hősök emléktáblájánál koszorúztunk. Jelentős számban képviseltük Egyesületünket tudományos előadásokon. Anyagilag támogattuk a megyei „Ki mit tud” versenyeket. Megszerveztük a családi összejöveleteket. Részt vettünk azon a lelki napon, amelyet Ft. Bőjte Csaba tartott, és a koncerten, amelynek bevétele a Dévai Árvaház javára szolgált. Havonkénti találkozóinkra mindenkor meghívunk egy-egy jeles előadót különböző tárgykörökben. Novemberben mutattuk be **Emőd Tamás: Ez a város c. antológiáját**, több mint 200 részt-vevő jelenlétében.

Januárban megtartottuk a kétévenként esedékes tisztújítást, amelyen megerősítették a régi vezetőséget. A Partiumi Egyetemen átvettük **A közjó szolgálatában kifejtett tevékenységünkért** az egyesületnek ítélt díszoklevelet Tökés László püspök úrtól. Részt vettünk a **Magyar Kultúra Hete** gazdag programjaiban, Nagyváradon és Berettyóújfaluban.

Március 7-én **Böcskei László** ünnepélyes püspökszentelésére került sor, amelyet Ross Márton temesvári püspök végzett. Március 12-13-án dr. Károly Iréneusz József emlékünnepeken vettünk részt, születésének 155, halálának 80. évfordulója alkalmából. Egyben „Ki mit tud” verseny volt a középiskolák 3-as csapatai részére, zsűrizéssel és szponzorálással egybekötve.

Varga András

Dr. Vámos János búcsúztatása a gödöllői temetőben

Február 1-jén vettünk búcsút öregdiáktársunktól, aki az 1949-ben érettségizettek felelőse volt. A temetési szertartást Ullmann Péter perjel végezte. Alább két búcsúbeszédből közlünk részleteket.

Kedves barátom, Jancsi.

Nehéz szívvel és mély szomorúsággal állunk előtted, hogy végső búcsút vegyünk Tőled, az orvostól, a város díszpolgárától, de leginkább Vámos Jancsától, a baráttól. Tudtuk, hogy nem vagy jól, mégis reménykedtünk. Hátha kicsit visszafogott tempóban, de még sokáig velünk maradsz. Reménykedtünk, mert kétszer is sikerült szeretteid emberfeletti áldozatvállalásával talpra állnod. Hited és akarásod az Égiek segítségével visszahozott közénk. És most is bízunk, hogy még sokáig velünk leszel, de nem így történt. A hit, a szeretet, az akarat kevésnek bizonyult, a betegség győzött és úrrá lett a fáradt testen.

Orvosként jól tudtad betegséged teljes hátterét, lehetőségeidet és esélyeidet. Mint mindig most is türelemmel és csendben viselted a nehéz időket, mint amilyen türelemmel és megértéssel gyógyítottad betegeidet és végezted orvosi szolgálatodat több mint ötven éven keresztül. A szív nem dobog tovább, a kéz nem gyógyít többet, betegeid hiába várják gyógyító segítségedet. Pedig sokakat segítettél vissza az életbe és állítottál talpra. Magadat nem kímélve szó szerint éjjel és nappal, vasárnap és ünnepnap, hóban, sárban, fagyban mentél és gyógyítottad a gödöllőieket több mint ötven éven keresztül. Nagy gyakorlatod és tudásod ellenére, fiatalokat meghazudtoló lelkesedéssel mindig újat tanultál.

Igazi családorvos voltál egy nagy gödöllői orvos generáció utolsó mohikánja. Orvosi hivatásod mellett közel húsz évi közéleti munkával is szolgáltad Gödöllő városát. Ezekben az években együttes munkánk eredményeként szép sikereket könyvelhettünk el. Az utolsó pillanatig együtt éltél, lélegeztél a várossal. Ott voltál mindenütt és segítettél a nehéz döntések meghozatalában. Kedves Jancsi. Hiányozni fogsz, mindig szeretettel fogunk emlékezni Rád. Köszönöm, hogy velünk voltál. **Nyugodj békében.**

Dr. Gémesi György, Gödöllő város polgármestere

Tisztelt Egybegyűlték! Kedves Kollégák, Barátok!

Szomorú ok késztet bennünket ezen a délelőttön itt összegyűlni. Elhunyt dr. Vámos János, városunk Díszpolgára, a félszázadnál hosszabb időt hivatásának szentelő orvos, kolléga, barát. Tudtuk, hogy közeleg az elkerülhetetlen vég, mégis amikor tényré vált az eddigi feltételezés, döbbenetben álltunk. Törékeny megszokott alakja, *halvány-furcsa mosolya* nem fog feltűnni útközben a városban, a rendelőben.

Jancsikám! Több mint 40 éve ismertelek, hiszen magam is régóta álltam – állok kapcsolatban Veled és szeretett városoddal. A mátraaljai kis faluból, Adács-ról a Gödöllői Premontrei Gimnáziumba vezetett sorsod. A kezdeti hezitálás után a papi-tanári pálya helyett az ugyancsak az emberek javát szolgáló orvosi hivatást választottad. A taníttatásodért nagy áldozatot vállaló szüleid öröme 1955-ben „summa cum laude” minősítéssel avattak orvossá. A diploma átvétele előtt már eldöntötted, hogy gödöllői körzeti orvos leszel. Követed az azóta legendássá nőtt Berente Istvánt, Gáll Bélát és Makra Lászlót, csatlakozol hozzájuk Te is. Mindez közel 54 éve történt.

A Rád annyira jellemző csendes empátia – melyet a papi hivatásban is tudtál volna hasznosítani – most betegeid javát szolgálta. A szorgalmas munka – mely akkoriban szünet nélkül, folyamatosan folyt – meghozta gyümölcsét. A városban egy 8 tagú, erős orvos csapat dolgozott, melynek egyik oszlopa Te voltál, s most utolsóként hagytad el betegeidet. Együttműködésünk is akkortól datálódik.

Munkád során az elismerések ideje is elérkezett. 1980-ban Kiváló Orvos lettél, ez nem kis dolog volt akkoriban. 2001-ben a Város Díszpolgára – elsőként az orvosok közül – majd Lumniezer Díjas. Azután a betegség, az első, majd a második szívműtét. Felgyógyulásaid után, melyekben szerető családod is nagy szerepet játszott, a lehető leghamarabb a munkába, betegeidhez siettél. Elsősorban a hited és akaratod készíthet minket csodálatra. El sem tudtad képzelni életedet munka, betegeid nélkül. Legfeljebb a háziorvosi gyakorlatot az angiológiára (*értan*) cserélted, némi átképzés után.

Azután ismét jelentkezett a betegség, de Te csak dolgoztál amíg tudtál. Több mint fél évszázadot töltöttél a pályán. Szerencsés város Gödöllő, mert rövid 75 év alatt 3 aranydiplomás orvost is tudott felmutatni: Tégze Lajost, Szanathy Júliát és Téged, aki most itt hagytál bennünket.

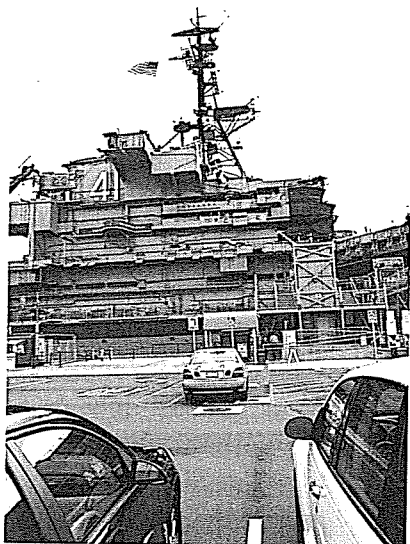
Requiescat in pace! Nyugodj békében.

Mi akik most fájdalommal álljuk körül koporsódat megőrizzük emlékedet. Képességeink szerint megkíséreljük orvosi és emberi példádát követni. Isten nyugosztaljon.

A Magyar Orvosi Kamara, a Gödöllői Orvos Klub, a kollégák és barátok nevében

Dr. Farkas Iván

Látogatás a Midway repülőgép hordozón.

alatt két repülőgépet szállítottak a hangár fedélzetről a felszálló fedélzetre, mintegy 5-7 méteres szintkülönbségre. A hajót mozgó motorokat nem mutatták (szerintem csak egyelőre, mert minden évben látogathatóvá, bemutathatóvá tesznek valamit), az ismertető szerint 212000 lóerős, naponta 100000 gallon üzemanyagot használt.

Zászlóshajóként vett részt a Sivatagi Vihar hadműveletben, 1800 amerikait menekített ki 1991-ben a Pinatubo vulkán kitörésekor, Saigonból két nap alatt 3073 menekültet szállított el.

Megdöbbenő, hogy a repülőgép-hordozón

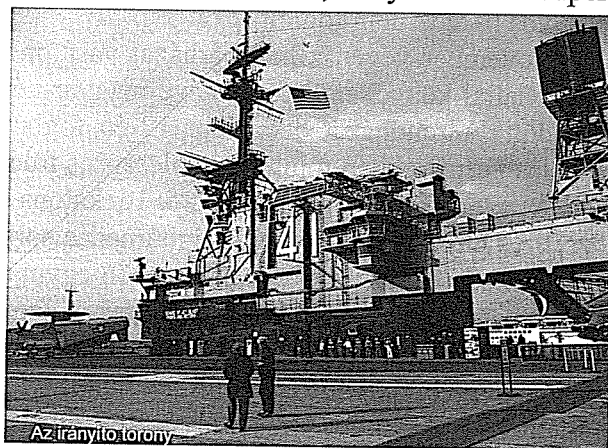

Kilátás a hajó parancsnoki hídjáról

Unokánk esküvője tavaly év végére ismét Amerikába szólított. Most is tettünk azonban kirándulásokat. Ezek egyike a San Diego-i hajómúzeumban kiállított Midway repülőgép-hordozóra vezetett.

A hajó mellett állva eltöpreng az ember, csak csodálkozni tud. A csodálkozása fokozódik, mielőtt belép a hajótestbe. A hajót 1945-ben építették, 1992-ig szolgált, akkor került a múzeumba, 2004-ben nyitották meg a közönség számára. A lányunk ekkoriban látogatta meg először, s bizony még nem „múzeumi”, hanem kifejezetten konyhai szagokat lehetett érezni sok helyiségben.

1001 láb hosszú (~ 348 m.), 258 láb (~ 78 m.) széles, 140 repülőgépet hordozott, 4500 fő volt a létszáma, ebből 200 pilóta, naponta több, mint 13000 adag ételt szolgáltak ki, ez mintegy 10 tonna élelmiszert jelent. Hihetetlen teljesítmények voltak beépítve, gondoljunk arra a liftre – liftekre, melyek 10 másodperc

Az irányító torony

szolgálatot teljesítő pilóták agyi terhelése nagyobb, mint egy elsőrendű agysebész agyának a terhelése. Gondoljuk meg, hogy egy tenispályányi területre kell leszállniuk, úgy, hogy egy 10 cm széles sárga csíkot kell megcélózniuk a gép hasa alatt lévő „kampóval”, amely a fékező drótkötélbe kell akadjon. A leszállási sebesség több száz km/ó lehet, s a hajóra a tenger hullámai is hatnak!

Természetesen a felszállás sem kisebb gond: szinte kirobbantják a gépet álló helyzetéből, a hajtóművek teljesítményével kell elhagyniuk, levegőbe emelkedniük az alig néhányszor 10 méteres pályán, ellenkező esetben a tengerbe esik a gép.

A nagy méretek ellenére a személyzet szálláshelye, élettere meglehetősen szűkös, az ágyak – inkább csak fekhelyeknek nevezném őket – szélére nem lehet leülni, a fejre vigyázni kell, mert 3 fekhely van egymás fölött, sok helyiséget csak alig vállszélességnyi vaslépcsőkön lehet megközelíteni, mindenkinek 15 percnyi lélegzéshez elegendő oxigénnel feltöltött maszkja van baleset, veszély esetén a menekülésre. A hajó teste természetesen lég- és vízmentesen záró ajtókkal rekeszekre van osztva, egyikből a másikba csak a mintegy 30 cm magas küszöb átlépésével lehet átmenni. Gondoljunk a vészhelyzeti menekülésre, 4500-ad magunkkal!

A „kirándulás” mintegy 4-4,5 órát vett igénybe. 4500 embernek komfort nélküli helye van itt. Csak az admirális körlete volt kényelmes, ugyanis idegen országban a hajó kapitánya nagyköveti státusban van, ehhez kell megfelelő környezetet biztosítani. A parancsnoki hídra neki is a keskeny vaslépcsőn, a fejét lehajtva kellett fölmennie!

Flettner Gyula

Az egykori premontrei épületek és a rendi temető védett műemlék

A Csehszlovákiához került Kassán és Rozsnyón már 1919-ben megszüntették a tanítást a premontrei gimnáziumban, 1923-ban a Romániához került Nagyváradon is. A Jászó-Premontrei rend sok tagja 1923-28 között Gödöllőre telepedett, ahol 1924 szeptemberében a **premontrei gimnáziumban** megkezdtek a tanítást. Ebben döntően segített Horthy Miklós kormányzó, Teleki Pál és Klebersberg Kunó, akik a koronaadalmi területekből 50 hektárt ajándékoztak a rendnek.

Premontrei temető létesült a gimnázium közelében, mely 1928-tól a szerzetes tanárok 1950-ben történt elűzéséig működött. **16 rendtag nyugszik itt.** 2002-ben **ide temették Fényi Ottó perjelt**, aki az illegalitásban is tovább élő rendet irányította. Újjászervezte a gimnáziumot, a rendet és ennek kormányzó perjele volt. Síremléke Varga Árpád szobrász, kőfaragó mester értékes műve.

1944. szeptember végén közeledett a front. A premontrei építmények környékét, egyik fő vasútvonal közvetlen közelsége miatt is gyakran érte bombatámadás. Ezért a gimnáziumot és a konviktust október 29-én bezárták. Már október elejétől egyes termeiben hadikórház működött. A front egyre közeledett. November 15-én a szovjet csapatok elfoglalták Aszódot, Valkót, Bagot. Gödöllőt Dr. Királymezei Tibor plébános által vezetett „Historia Domus” szerint december 12-13-án súlyos harcok után foglalták el.

November végén a hadikórházat vasúton Szombathelyre szállították. A hadikórház helyén a frontvonallal közvetlenül érintkezve magyar-német kötőhelyet létesítettek, mely december 10-ig működött. A rendházat december 12-én foglalta el a szovjet hadsereg, létszámban háromszoros, páncélos járművekben mintegy nyolcszoros fölényvel.

A **premontrei rendi temető** 16 katona halottját 1944. november 29-e és december 10-e között temették el. Egy részük légítámadás során halt meg, más részük a frontvonalról beszállított sebesült volt. A holttesteket külön-külön egymás mellé ástott sírokban helyezték végső nyugalomra, nem tömegsírokban. Az itt eltemetettek valamennyien magyar nemzetiségűek. Német katonák a Dózsa György úti temetőben nyugszanak. A premontrei rend 1946 őszén a katonák sírjára külön-külön névtáblával, rendfokozattal megjelölt tölgyfa keresztet állított. Ezek a gimnázium államosítása után eltűntek. Ekkor Dr. Királymezey Tibor plébános segítségével a premontrei rend a – most is meglévő – síremlékeket állította. A katonasírok a kaputól induló út két oldalán helyezkednek el. A két sor elején 1-1 emlékmű áll. Egyikre 7, a másikra 9 nevet véstek fel.

A temetőben található **Fadrusz János** díjnyertes, agyagból készült alkotásának bronz formája: **Krisztus a kereszten.** Takács Menyhért prépost prelátus sírján 1935-ben helyezték ezt el. Hamvait 1943-ban a jászóvári monostorba szállították, de a feszület a rendi temetőben maradt.

1944-ben a jászói prépostságnak 117 tagja volt. 1950 júniusában 64 rendtagot hurcoltak el. Az 1950. évi 34. tvr. augusztus 3-án a szerzetesrendeket feloszlatta, működési engedélyüket megvonta. A rendtagokat a máriabesnyői kolostorba internálták, szeptemberben szabadon távozhattak.

A Magyarországon élő rendtagokat Dr. Gerinczy Pál apát, kormányzó-perjel igyekezett illegalitásba összetartani. Perjellé nevezte ki Vidákovich Aladárt, majd Zimándi Piuszt. 1963-tól delegálta Fényi Ottót a Magyarországon élő, Nagyváradhoz tartozó rendtagok irányítására. Ő tartotta össze a rendtagokat, gondoskodott öregekről, betegekről, létrehozta az illegális rendet, gondozta a rendi temetőket. Az elhunytakat lehetőség szerint Gödöllőn temették el. A helybeli római katolikus egyházközség – Fényi Ottó közbenjárására – temetőrészt (**premontrei parcella**) adományozott a rendnek. A közös rendi temető, a rendtagok jelentős részének részvétele a temetéseken erősítette az összetartozás érzését, erősítette az illegális rendet. 1989-ben 13 rendtag élt még itthon.

A Gödöllői Önkormányzat képviselőtestülete 31/2003(XII.15.) rendelettel a **helyi épített értékek védelme alá helyezte a premontrei temetőt.** Ez a földhivatali ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre került. A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma a Szent István Egyetem campusát (Kálmán herceg szobrával, az egykori rendházat, gimnáziumot, konviktust, beleértve a későbbi beépítést az egykori rendház és gimnázium között) a 32/2005(XII.22.) NKÖM rendelettel **egyedi műemlékké** nyilvánította és érték szempontjából I. kategóriába sorolta. A Gödöllői Körzeti Földhivatal a védett műemléki jogi jelleget (és a közvetlen környékét), mint védett környezetet a tulajdoni lapra feljegyezte. **Védett környezetjogi jelleget kapott a premontrei temető is.**

Dr. Horváth László

Kassai visszaemlékezések az 1945-50-es évek bujdosó cserkészcsapatára

1945 tavaszán elnémultak a fegyverek. Az ebben az időben megnyílt iskolák szlovák tanítási nyelvét azonban sokan nem ismertük kellőképpen, a napnak jó néhány óráját céltalan kóborlással töltöttük. Egy idő után megsokszorozódott bennünk a jó közösség utáni vágy. Az egy közös nyelvet beszélők és hasonlóan gondolkodók társaságának létrehozása azon a véletlenen múlt, hogy egy verőfényes nyár eleji napon két, merészeket álmódó fiatalember, Mussák Viktor és Szőke István találkozott egymással. Ma már tudom, hogy mindketten talpig cserkészek voltak. Összefogtak azzal a céllal, hogy megkeressék a hasonló érdeklődésű fiatalokat, így én is megismerkedhettem velük és a cserkészlet mibenlétével, és tagja lettem a Bujdosó II. Rákóczi Ferenc Cserkészcsapatnak.

Elképzelésük gyakorlati megvalósítása azzal kezdődött, hogy megalapították – közösségünk összetartó erejeként – a Művész Bábszínházat, melynek bölcsőjénél tíz leány és fiú állt. Megnyertük a Magyar Alapiskola bizalmát, és havonta többször is játszhattunk az iskola kisdíákjainak. Mussák Viktor diplomatákat meghazudtoló utánjárással elérte, hogy a Kerületi Népművelési Központ az egykori zsidó kaszinóban takaros bábszínházat létesített számunkra. Hétvégeken egy-egy magyar illetve szlovák előadást tartottunk.

Rendszeres találkozásainkon, összejöveteleinken a tagok szüleink vendégszeretetét élvezték. Kirándulásainkat az őszi és a téli folyamán nagyobb túrák is követték. Ezeken ismerkedtünk meg a természetjárás és a természetvédelem elveivel, a cserkészélet sokoldalú lehetőségeivel. Műsoros emlékestünkön már újoncokat fogadtunk. Karácsonyestünket Pista bácsi, a premontrei templom sekrestyéje lakásán tartottuk. 1946. január 2-án cserkészavatásunkra is sor került.

Nyár elején magántanulónként vizsgázni mentünk Miskolcra. Emlékezetes találkozásunk Csanád Vili bácsival (a kassai, 142. Rákóczi cserkészcsapat egykori parancsnokával). Kibombázott, romos lakásban lakott feleségével és kislányával (a cukorkát üveggolyónak nézte, nem látott ilyet).

Első nagyobb táborozásunkat július 5. és 16. között Somodi fürdőn rendeztük. A Gömör-Tornai Karszthegység földalatti barlangrendszerének feltáratlan része az itteni cseppkőbarlang. Ennek bejárata előtti tisztáson táboroztunk. Megcsodáltuk a remek képződményeket. Egyébként a tábor résztvevői délelőtti mezei munkásként a kassai püspökség földjén dolgoztak. A bérként kapott gyümölcsöt és zöldséget naponta vételeztük, a főzésről jómagam gondoskodtam. Délutánjainkat az igazi tábori élet jellemezte: játékos vidámság, cserkészismeretek bővítése, cserkészdalok tanulása, ügyességi versenyek. Műsortervünkben nem hiányoztak a kirándulások és a túrák sem (Torna vára, Szádelői völgy, Jászóvár). Július 16-án élményekkel tele, testben és lélekben erősödve tértünk haza.

Szinte gondtalan biztonságérzettel, további tagokkal szaporodva élveztük a bujdosó cserkész életet. Így múltak a tetterős hetek és hónapok, míg 1948 tavaszán megváltozott bujdosó életünk.

Szilágyiné Benkő Ida (Emese fedőnéven)

Eddigi tevékenységünket a lankadatlan tettvágy jellemezte. Szigorúan betartottuk a hetek és hónapok fokozatosan kialakult eseménysorozatát. A hetenkénti természetjárás meghonosodott szokásunkká vált. Rendszerint már hajnalok hajnalán indultunk túráinkra és csak késő este hazafelé.

Egyik túránkon egy vadregényes völgy végén rábukkantunk egy „fészekre”, amely hosszú időre meghatározta tevékenységünket. Az egykori Weiss Manfréd Vasgyár irodaépületét fedeztük fel. A cégnek ugyanis a Vas-hegy környékén kilenc tárnája volt, ahol 1939-től próbafúrásokat végeztek. Ez a pazar, vasvázás fabarakk lett a bányászok szállása. Az egykori „komfort” nyomait is felfedeztük: kemencés konyha, irodák, két hálószoba, mellékhelyiségek és vízvezeték vízzel.

Az éjszakai pihenést az akkori lehetőségeinkhez mérten oldottuk meg: a hazai ágyat száraz falevél, a hálózsákot a fűszeresnél vásárolt 100 kg-os papírzsák helyettesítette. A közös napokat nem töltöttük naplopással: éltük cserkészéletünket, növeltük elméleti és gyakorlati ismereteinket. Mindez addig tartott, míg mások is fel nem fedezték bujdosásunk tanyáját. Egyszer észrevettük, hogy eltűntek a záruk, a fal- és padlódeszkák, végül a felszerelési tárgyak. Fájó volt megbékélni a gondolattal, hogy bányatanyánkra többé nem számíthatunk, és tevékenységünket át kell szervezni.

Az ötvenes években aztán megfogyatkoztunk, a megmaradt tevékenysége a természetjárásra összpontosult. A közösen eltöltött szép napok emlékei azonban időnként mégis ránk köszöntenek.

Dr. Szőke István (Örkény)

A GÖDÖLLŐI PREMONTREI ÖREGDIÁK EGYESÜLET HÍREI

A tagsági névsor 38. sz. kiegészítése és változások

2008. október 15-től 2009. március 15-ig (lapzártáig).

• **Elhunytak:** Koller Miklós (korábban az 1939. évfolyam felelőse volt, megh. 2009.02.02, Cinkota), dr. Vámos János (az 1949. évfolyam felelőse volt, megh. 2009.01.27, Gödöllő), dr. Pintér József (1948. évfolyam, megh. 2009.02.09, Bp).

• **Belépő:** Szabó Sándor (évf. kívüli, 1947-48-ban a francia ált. iskola 5. oszt. diákja).

• **Házasság:** tudomásunk szerint nem volt

• **Gyermeek:** tudomásunk szerint nem volt

• **Változások bejelentése:** A nyilvántartás és a postázás érdekében kérjük a címváltozás közlését. A diáktárs elhunytáról kérünk értesítést a hozzátartozóktól, hogy búcsút vehessünk.

• **Tagdíj és befizetések:** A 2009. évi tagdíj 1500 Ft, a még nem dolgozó tagoké 1000 Ft. Néhány tagtársunk – bizonyára elfelejtve – 1-2 éve nem fizetett tagdíjat. A hátralékot is kérjük az egyesületi csekken (ne alapítványi csekken) befizetni! Belföldi befizetés az Egyesület részére a Gödöllői OTP-nél kezelt **11742049-20260804** számlaszámra bármelyik OTP pénztárnál. A befizetés előnyösebb, mint a postahivatalokon keresztül. Belföldiek számára csekket mellékelünk! Külföldön élő tagtársaink lehetőleg hazalátogatóval küldjék el a tagdíjat. Bankszámlával rendelkező nevére szóló átutalás is megfelelő.

• **Bármilyen csekket** (egyesületi, alapítványi célokra) vagy tagsági **jelentkezésre** információt küldünk az ezeket igénylőnek. Az Alapítvány a befizetésekről igazolást küld, a törvény szerinti összegek leírhatók a személyi jövedelemadó alapból. Az Alapítvány adószáma: **18672239-1-13**.

• **Kérés:** Az Egyesület eddigi pénzkeretei megfogyatkoztak. Szeretnénk éves terveinket megvalósítani: a körlevelek kiadását, szétküldését, rászorulóknak segélyezését, diákok jutalmazását. Mindehhez kérjük a tagdíjon felüli további segítségeket is – köszönettel!

• **Tagtoborzás:** Aki tud olyan diáktársunkról, aki nem tagja az Egyesületnek, értesítse öregdiákközösségünkről. Címüket küldjék el az Egyesület vezetőségének, jelentkezési lapot adunk!

• **Programok:** - Szent Norbert ünnep Gödöllőn

2009. június 6.

• **Jubiláló évfolyamok:** 1934, 1939, 1944, 1949, 2004. Találkozunk Gödöllőn, június 6-án!

• **Könyvvásárlási lehetőség:** A 2008-ban megjelent 4. Emlékkönyv, az 1. Emlékkönyv (1998-as) javított kiadása; kapható még a Mécs László és a Szondy Klári könyv, a 2. és a 3. Emlékkönyv (utóbbi kétkötetes); mindezek kiadványonként 1000 Ft-ért megvásárolhatók Gödöllőn. Elküldésüket is lehet kérni az Egyesület gödöllői címén (lásd alább) vagy az évfolyamfelelősöknél.

Címünk: Gödöllői Premontrei Öregdiákok Egyesülete 2100 Gödöllő, Fácán sor 3. Tel: 28/430-879

Ügyintézés Gödöllőn: az Egyesület címén (e-mail: oregdiak.egyesulet@gmail.com)

Budapesten: Mayer László 1085 Bp, Mária u. 56. (e-mail: malamayer@freemail.hu)

Tel: 337-2550

dr. Polcz Iván 1126 Budapest, Fodor u.25. (e-mail: ipolcz@t-online.hu)

Tel: 395-4703

Várady-Brenner András 1221 Budapest, Bimbó u. 7.

Tel: 226-4852

(e-mail: varady-brenner@actel.hu)

Honlapunk címe: <http://oregdiak.premontrei.hu>

Kirándulási felhívás

Tavaszi kirándulásunkat Egerbe tervezzük, május 16-án, szombaton. Javasolt közlekedés: a 7,15-kor induló autóbusszal a Stadion Buszpályaudvarról (jegyelővétel célszerű). Ez Egerbe érkezik 9,15-kor. Lehet a Keleti pályaudvarról 7,03-kor induló vonattal is menni, mely 7,33-kor Gödöllőn megáll. Érkezés Egerbe 9,24-kor. Találkozó a székesegyház előtt 10 órakor, itt 11,30-kor orgona-bemutató lesz. További programok: líceum és könyvtár, egyházi múzeum, ebéd, majd látogatás a rác (ortodox) templomban. Várható költség szerény ebéddel 3500 Ft, útiköltség nélkül. Jelentkezés: Flettner Gyula, Szentendre, 2000 Dunakorzó 14-15. E-mail: fpapa4@t-online.hu. Tel: 26-312-271 vagy 30-240-7007. Jelentkezési határidő: május 10.

A gimnáziumban végzett, jelentős és érdekes életpályát befutott diákok életrajzának és munkásságának ismertetése során páter Rezek Román Sándorra emlékezünk.

Gödöllőn, 1916. aug. 3-án született. Bencés szerzetes, költő, műfordító, teológus. 1934-ben érettségizett a premontrei gimnáziumban, majd belépett a bencés rendbe. Pannonhalmán 1936-ban tett fogadalmat, 1940-ben szentelték pappá. 1941-től a rend kőszegi gimnáziumában francia-magyar szakos tanár. 1944-ben mint tartalékos tábori lelkész francia hadifogságba esett, innen 1945 októberében szabadult. Párizsban a franciaországi Magyar Katolikus Misszióban dolgozott. 1965-ben érkezett Brazíliába, ahol az ottani bencés közösség tagjaként tevékenykedett haláláig.

Alapítója és szerkesztője volt a párizsi „Ahogy Lehet” irodalmi folyóiratnak. Magyarra fordította Teilhard de Chardin minden írását 28 kötetben, és kommentálta világképét. 1981-ben jelent meg Teilhard-antológiája: *Út az Ómega felé*, a Szent István Társulat kiadásában. Magyarországon tanulmányait a Vigília és a Teológia c. folyóiratok, és a Teológiai Évkönyv közölte. Teljes kéziratos hagyatéka a Pannonhalmi Főapátság Főkönyvtárának birtokában van. További munkái: Charles Péguy-ről, majd Prohászka filozófiájáról (1942-44), Szent Ágoston: *Hozzád kiáltok* (fordítás, Köln, 1952); *Mélyen szállunk* (versek, Párizs, 1952); *Elmélkedések a szépségről* (művészetfilozófia, München, 1954); *Deus ou nada - Isten vagy semmi* (portugál nyelven reflexiók a modern ateizmusról, São Paulo, 1975).

P. Rezek Román São Paulo-ban, 1986. máj. 8-án hunyt el.

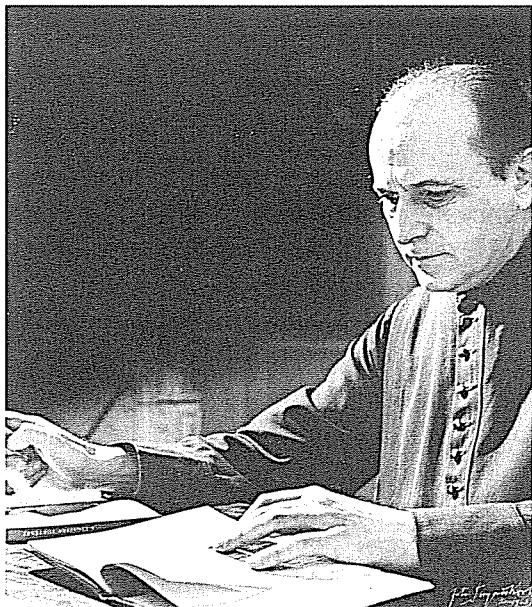
Kérésünkre Szabó Ferenc SJ⁽¹⁾ az alábbi megemlékezést állította össze körlevelünk számára.

Rezek Román bencéssel, Sándorral 1962 augusztusában ismerkedtem meg Párizsban. Miután 1962. aug. 6-án Brüsszelben pappá szenteltek, Párizs egyik külvárosában két hétig helyettesítettem a plébánost (ekkorra esnek első gyóntatásaim). Ekkor alkalmam nyílt arra is, hogy Viola Kálmán rendtársammal sétákat tegyek Párizsban. Egy alkalommal felkerestem a magyar misszióban Rezek Románt, akivel már levelet váltottunk: egyik korai írásomat (*Az élő Isten felé*) ajánlottam fel neki, hogy közölje az általa szerkesztett *Ahogy Lehet*-ben. Amikor először találkoztunk, Sándor Sartre filozófiájával foglalkozott (Akkor volt az egzisztencializmus „divatja”!). Én meg már korábban, leuveni filozófiai licenciátusomat Teilhard de Chardinről írtam, aki akkoriban kezdett „divatba” jönni. Lelkesen beszéltem Sándornak Teilhard-ról. Ennek hatása az lett, hogy félretette Sartre vaskos kötetét és – egészen rövid idő alatt – lefordította Teilhard lelkiségi könyvét, az akkor nyomtatásban először megjelent *Isteni miliőt*.

Rezek ettől kezdve Teilhard bűvkörében élt, állandóan fordított, egy idő után rögtön stencilre gépelte, sokszorosította, sorra jelentette meg Teilhard köteteit akkor is, amikor Brazíliába (ahogy mondani szokták „Patagóniába”) helyeztél előljárói.

Most röviden Rezekkel való együttműködésemről emlékezem meg. Bővebben beszámoltam minderről a Golen Károllyal szerkesztett és általam Rómában kiadott *Vallomások Teilhard-ról* című kötetben (Róma, 1984-5, 317-321). A negyedik leuveni teológiai év és a namuri harmadik probáció után Párizsba kerültem, hogy teológiai doktorátust írjak. Teilhard kozmikus krisztológiájának gyökereit tanulmányoztam az egyházatyáknál, főleg Szent Ambrusnál. De közben állandóan kapcsolatban maradtunk, találkoztunk. Egyébként Rezek is gyakran hivatkozott kapcsolatunkra visszaemlékezéseiben. *Az Isteni Miliő* fordítását együtt néztük át és javítottuk Párizsban. Sándor hangszalagra olvasta fordítását, amelynek szövegét kezében tartotta, én pedig a francia szöveget néztem. Így haladtunk előre, mondatról-mondatra. Hosszú kísérletezés után végül Török Jenő piarista adta ki Bécsben a kis könyvet *Benne élünk* címmel. (Ezt én javasoltam, mivel a miliőnek a magyarban rossz hangzása van). A Teilhard által mottónak felírt areopáguszi beszéd (ApCsel 17,

¹ Szabó Ferenc SJ, teológiai doktor, A Távlatok-c. folyóirat főszerkesztője, 1967-től a Vatikáni Rádió magyar adásainak szerkesztője, majd vezetője. Számos világnézeti és lelkiségi könyv szerzője, mint többek között *Ember és világa* (Róma 1974), *Párbeszéd a hitről* (Róma, 1975), *A rejtett Isten útjain* (Róma 1980), *Henri de Lubac az Egyházzal* (Róma 1972), *Az emmauszi úton* (Róma 1989), *Napfogyatkozás* (Róma 1991), stb.

28) szavait választottuk. A kis könyvhöz „Teilhard de Chardin”-címmel én egy kis bevezetőt írtam. Ez egy kis 56 oldalas kék füzetben, a könyvhöz hasonló formátumban ugyancsak Török kiadásában jelent meg, a kettőt együtt postáztuk. Kezdetben csak „suba alatt”, turisták révén kerültek haza, ahol egy idő után Rónay György és Dienes Valéria is gondolt Teilhard fordítására. Az emberi jelenség fordítását Rezekkel ugyanúgy, mint a Benne élünk-et mondatról mondatra javítottuk 1964. szept. 19 és okt. 4 között. Ez négy év múlva, 1968-ban a washingtoni Occidental Press-nél jelent meg kész könyvként. Én magam közben tanulmányaimban, előadásaimban és első, Világnézetek harca c. 1963-as tanulmánykötetemben, majd a Vatikáni Rádióban megismerttettem a magyar közönséggel az akkor Róma által még gyanúsított jezsuita tudós gondolkodó eszmevilágát. Teilhard rendtársa és barátja, Henri de Lubac a

zsinat alatt megjelentetett egy fontos monográfiát Teilhard eszmevilágáról, ez segített a helyes értékelésben.

Rezek 1965 márciusában ért Braziliába; itt São Paulóban hihetetlen energiával fordítja, sokszorosítja, majd nyomtatásban is kiadja Teilhard fordításait és több kötetes kommentár sorozatát. 1980-ban a Szent István Társulatnál Golen Károly gondozásában jelenik meg Teilhard műveinek egy impozáns szövegválogatása Út az Ómega felé címmel.

Összeállította: Polcz Iván

Levél Kassáról

Beszámolónkat rendhagyó módon adjuk közre a Körlevélben. Nem annyira a Kassán most történt eseményekről számolunk be, hanem kassai premontrei öregdiákok lelkes, a történelem egy szakaszára vonatkozó írása jelenik meg. Paulusz Ede barátunk mindig odaadással képvisel minket Gödöllőn, és ilyen önfeláldozó volt kisdíák korában is, amikor a háború után megmenteni igyekezett némely iskolai relikviát, de ennek „krimi”-be illő történetét neki kellene leírnia. Most visszaemlékezéseket hozott az akkori kassai bujdosó cserkészcsapatról. Mikolay Imrének a Nagykaposi Plébánia történetét feltáró alapos munkájához nem kell kommentár.

Templomunk tovább épül, szépül, melyet megláthatnak az ideérkező kedves öregdiáktársak. A felújított Mária-oltár képét küldjük a Körlevélbe. XIX. találkozóink idén május 29-31 között lesz, és külön örömünkre szolgál, hogy ünnepi szentmisénk Pünkösöd vasárnapra esik.

Czima György kassai premontrei öregdiák